

TM98 Nattelivspakke – reduktion af støj og gener fra nattelivet

Baggrund

I efteråret 2021 forventes en ny restaurations- og nattelivsplan gældende for 2022-2025 at blive vedtaget. I planen indgår en række initiativer på forskellige områder, som forudsætter finansiering. Dette budgetnotat indeholder de forventede indsatser på støjområdet, til adfærdsændring, bedre byrum og trafik samt indsatserne for serveringssteder og udeservering. Budgetnotatet *TM08 Nattelivspakke og ren by* indeholder indsatserne på renholdelsesområdet.

Indhold

Natteliv og mange mennesker medfører uundgåeligt støj og andre gener for københavnere. Restaurations- og nattelivsplanen har blandt andet det formål at begrænse støjgener via videreførelse og styrkelse af støjvagten, fortsætte og udbygge udtalelser i bevilningssager, igangsætte kontinuerlige faglige støjmålinger samt gøre en ekstra indsats ved støjgener i det offentlige rum, som under Coronasituation har vist en stigende tendens.

Derudover er formålet at mindske andre gener som opstår ved serveringssteder, både igennem en styrket tilsynsindsats for udeserveringer, kampagne for adfærdsændring samt ved at forpligte serveringssteder til at sikre ro og orden.

Nattelivsplanen behandles af Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget i august, og dette budgetnotat vil blive tilrettet på baggrund af udvalgenes behandling.

Budgetnotatet indeholder 9 initiativer. Initiativ 1b er afhængig af, at der afsættes midler til initiativ 1a, initiativ 2b er afhængig af, at der afsættes midler til initiativ 2a og initiativ 6 er afhængigt af at der afsættes midler til initiativ 5. Øvrige initiativer kan tildeles midler uafhængigt af hinanden.

Initiativ 1a. Videreførelse af støjvagten - bevillingsudløb (1,7 mio. kr. årligt på service)

Med dette initiativ videreføres bevillingen til støjvagterne, der fører tilsyn med støjgener fra restaurationer og spillesteder, hvor arrangørerne overskrider de tilladte sluttidspunkter og støjgrænser. Den nuværende bevilling udløber med udgangen af 2021. Afsættes der ikke midler, vil indsatsen med støjvagten ophøre, borgerne vil ikke have nogen at kontakte i nattetimerne, hvis de får generet deres nattesøvn af barer og diskoteker, og støjgener kan stå på i længere tid.

Støjvagterne kan hurtigt være på stedet og konstatere og følge op på eventuelle overtrædelser af regler. Støjvagterne foretager desuden opsøgende rundringer og opfølgning på tidligere problemer.

Med en videreførelse af støjvagten kan Teknik- og Miljøforvaltningen fortsat kontaktes af borgere, der oplever nattetøj i weekenderne. Den nuværende bevilling medfører tilsyn i weekenderne kl. 20.00-03.00 året rundt. Forvaltningen vurderer, at støjvagterne har en væsentlig effekt på støjgenerne og borgernes muligheder, når de oplever støjgener.

Initiativ 1b. Styrkelse af støjvagten (1,7 mio. kr. årligt på service)

Teknik- og Miljøforvaltningen oplever en efterspørgsel fra borgere om at kunne kontakte kommunen efter kl.03.00, hvor støjvagten på nuværende tidspunkt ikke kan kontaktes. Med dette initiativ styrkes støjvagten til at føre tilsyn frem til kl. 05.00 i stedet for til kl. 03.00, og der kommer et ekstra hold støjvagter på gaden. Det ekstra hold støjvagter vil føre tilsyn i tidsrummet kl.22-05, og vil således supplere det eksisterende hold støjvagter i spidsbelastningen omkring kl.00.00. Forvaltningen vurderer, at udvidelse af støjvagten til kl. 05.00 vil imødekomme behovet for at holde trit med nattelivet, hvor en del restauranter har bevilling til kl. 05.00. Desuden vil forvaltningen hurtigere kunne reagere på henvendelse på de tidspunkter, hvor der kommer flest henvendelser. Støjvagterne er tilgængelige og som udgangspunkt til stede i byen i hele perioden, men kan eventuelt blive neddrolet i vinterperioden og overgå til andre tilsynsopgaver med miljø og byliv.

Dertil vil støjvagterne sørge for øget vejledning og tilstedeværelse i forbindelse med afvikling af udendørs musikarrangementer i byen.

Støjvagterne kan ikke tage sig af "festen i gaden", da det er en opgave for politiet.

Initiativet er afhængigt af, at der afsættes midler til at videreføre bevillingen i initiativ 1a.

Initiativ 2a. Videreførelse af bevillingen - ny støjvagtpraksis - forvaltningens tilsyn og udtalelser i bevillingssager - bevillingsudløb (1,1 mio. kr. årligt på service)

Med dette initiativ videreføres bevillingen til at føre tilsyn og udtale sig i bevillingssager videreføres, da bevillingen udløber med udgangen af 2021.

Ved den hidtidige tilsynsindsats har forvaltningen udtalt sig om isolering og miljøforhold i bevillingssager samt kontrolleret, at restaurationskoncepter stemmer overens med det, der er oplyst til Bevillingsnævnet og givet tilladelse til i bevillingen. Forvaltningen ønsker at fastholde og udvide den praksis, at Teknik- og Miljøforvaltningen er kommunens øjne og ører i natten og er en væsentlig bidragsyder i forbindelse med udtalelser i bevillingssager for både alkoholbevillinger og nattilladelser.

Forvaltningen vil fortsætte med at føre tilsyn med restauranter med henblik på systematisk at orientere Bevillingsnævnet om ændring af de restaurationskoncepter, som der er meddelt bevilling til. Tilsynet vil bl.a. føres i aften- og nattetimerne.

Såfremt bevillingen ikke videreføres, vil det betyde, at der ikke vil ske tilsyn og udtalelser i alle bevillingssager fra Teknik- og Miljøforvaltningens side. Det vil gøre sagerne dårligere oplyst med hensyn til støjproblematikker for bevillingsnævnet i Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Initiativ 2b. Udvidelse af tilsyn og udtalelser i bevillingssager (1,2 mio. kr. årligt på service)

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler at udvide praksisen for udtalelser i bevillingssager for både alkoholbevillinger og nattilladelser udover de udtalelser om støjgener, der sker i dag (initiativ 2a). Med dette initiativ afsættes midler til at udvide indsatsen ved ind-

samling af viden om affald og renholdelse, udeservering og kontrol af byggelovgivningen, som kan indrapporteres ved natbevillinger og til brug for bevillingsnævnets arbejde med generelt at vurdere områder med mange gener.

Initiativet er afhængigt af, at der afsættes midler til at videreføre bevillingen i initiativ 2a.

Initiativ 3. Kontinuerlige støjmålinger i gadebilledet (foreløbigt estimat: 0,2 mio. kr. årligt på service)

Teknik- og Miljøforvaltningen ønsker at undersøge støjudviklingen på udvalgte strækninger i byen ved at indsamle og analysere data fra støjmålere, som er opsat til formålet strategiske steder i gadebilledet.

Formålet med undersøgelsen er at kunne vurdere effekten af de tiltag, der iværksættes i eksempelvis nattelevsplanen. Støjmålinger kan desuden på længere sigt potentielt danne baggrund for vurderinger i bevillingsager, herunder om nogle områder i byen er særligt belastede af støj fra festen i gaden.

Udførelse af kontinuerlige målinger kræver udstyr og ekspertise, som forvaltningen ikke har opbygget. Derfor forventer forvaltningen at etablere et samarbejde med et eksternt støjmålefirma, som kan forestå selve målingerne, der skal foretages over en årrække for at få nok data til, at der kan analyseres på udviklingen.

Økonomien vil blive kvalificeret i august 2021 forud for forhandlingerne om Budget 2022.

Initiativ 4. Skærpede ordensregler og etablering af indsatszoner (0,6 mio. kr. årligt)

Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 17. august 2020, at forvaltningen, i samarbejde med politiet og øvrige myndigheder, skal udarbejde konkrete indsatsområder, der kan indgå i udvalgets strategi for bl.a. at skabe færre støjgener og øge tryghed i udvalgte lokaliteter i byens offentlige rum.

Regulering af musikafspilning i det offentlige rum sker via ordensbekendtgørelsen, der giver kommunerne mulighed for at udarbejde lokale ordensregler, som politiet godkender og håndhæver. Forvaltningen har i 2021 udarbejdet skærpede ordensregler for musikafspilning på tre udvalgte lokaliteter, som politiet har godkendt.

Forvaltningen vurderer på baggrund af sommeren 2020 og udviklingstendensen i benyttelse af det offentlige rum, at der vil være ønske om at udarbejde lokale ordensregler for flere lokaliteter. Forvaltningen anbefaler derfor at imødekomme dette behov ved at styrke det administrative arbejde, der indgår i at koordinere, udarbejde, implementere og evaluere de lokale ordensregler og eventuelt andre tiltag, der kan give politiet en større mulighed for at regulere musikafspilning i det offentlige rum med inddragelse af en række lokale aktører.

Forvaltningen vil i tillæg hertil, i samarbejde med naboer og de øvrige myndigheder, arbejde for at udpege og etablere egentlige indsatszoner, hvor gener bliver begrænset.

I etablering af indsatszoner kan indgå en række adfærdsregulerende redskaber. Et væsentligt tiltag er ovennævnte skærpede lokale ordensregler for zoner i hårdt plagede nattelevsområder. Imidlertid vurderer forvaltningen at etableringen af indsatszoner ikke alene kan bero på de skærpede lokale ordensregler. Der vil blive behov for at anvende andre adfærdsregulerende tiltag såsom informationskampagner samt udeserverings- og bevillingstilladelser. Forvaltningen ønsker derfor at igangsætte arbejdet om etableringen af indsatszoner, ved at nærmere afklare de adfærdsregulerende redskaber, der vil bidrage til etablering af indsatszoner med henblik på udpegning og implementering af egentlige indsatszoner.

Hertil vil der være udgifter til skiltning for at øge synligheden af zonerne.

Initiativ 5. Styrket kontrol med byens udeserveringer (4,2 mio. kr. årligt på service)

Med dette initiativ styrkes den nuværende kontrol med byens udeserveringer. De øgede ressourcer vil gå til styrkelse af den eksisterende sagsbehandling af ansøgninger om udeservering samt øget tilsyn med udeserveringer i både dag- og aftentimerne, samt week-ender, med henblik på at udføre opsøgende/forebyggende tilsyn og målrettede indsatser i udvalgte områder, der løbende udpeges. Det vil være et supplement til den nuværende tilsynsindsats, der primært prioriterer tilsyn i dagtimerne på hverdage på baggrund af klager.

Ved at øge hyppigheden af tilsyn vil det give en større synlighed af kontrollen, hvilket i sig selv vil give restauranterne et større incitament til at sikre, at opstillingen af udeserveringer, restauranternes drift og gæsternes opførsel foregår mere hensigtsmæssigt med respekt for folk i gaden og naboerne. Desuden vil det i højere grad give mulighed for at følge op på klager og udfordringer i aften- og nattetimerne.

For at kunne gennemføre tilsyn er det en forudsætning, at restauratørerne får behandlet deres ansøgninger om udeservering i tide og på et oplyst grundlag, så både kommunens tilsyn og politiet har grundlaget i orden for at kunne håndhæve evt. overskridelser af tilladelsens rammer. Alle ansøgninger bliver sendt i høring hos Københavns Politi inden tilladelsen meddeles.

Under Corona pandemien har myndighedsbehandlingen fra både politi og beredskab fået et øget fokus, og politiet har i højere grad end tidligere, haft bemærkninger til tilladelsernes bagvedliggende dokumentation. Det sætter øgede krav til sagsbehandlingen, og vejledningen af restauratørerne for at kunne sikre, at dokumentationen i tilladelserne er tidssvarende for øvrige myndigheders krav, hvilket forlænger den gennemsnitlige sagsbehandlingstid betydeligt. Med midlerne imødekommes behov for hurtig sagsbehandling og understøttelse af samarbejdet med politiet.

Midlerne i initiativet er fordelt med fire årsværk til tilsyn med udeserveringer, ét årsværk til at håndtere øget administration og to årsværk til at styrke sagsbehandlingen på udeserveringstilladelserne.

Initiativ 6. Tildeling af afgrænsede områder til serveringssteder (0,3 mio. kr. på service)

Med dette initiativ igangsætter Teknik- og Miljøforvaltningen en indsats for at forpligte serveringssteder til at sikre ro og orden, når folk opholder sig umiddelbart uden for serveringsstedets matrikel i forbindelse med eksempelvis rygning.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil undersøge mulighederne for, at serveringsstederne i aften- og nattetimerne kan tildeles afgrænsede områder foran deres matrikel, hvor de forpligtes til at sikre orden, nedbringe støj, påvirke gæsternes opførsel positivt og rydde op efter gæsterne.

Midlerne vil gå til ekstern juridisk bistand, da initiativet skal afdække, hvilke handlemuligheder forvaltningen har i henhold til Vejloven og Miljøbeskyttelsesloven, som forvaltningen ikke selv kan afklare, da der er tale om en ekstraordinær svær juridisk tolkning. Den juridiske bistand vil også hjælpe med at indarbejde initiativet i den administrative praksis.

Initiativet kræver også en indsats hos Kultur- og Fritidsforvaltningen i forhold til at afdække, hvad der er muligt inden for Restaurationsloven.

Initiativet er afhængigt af, at initiativ 5 bevilges midler, da forvaltningen ellers ikke har mulighed for at føre tilsyn med om serveringsstederne lever op til deres forpligtelser, med nuværende tilsynsressourcer

Initiativ 7. Kampagne for adfærdsændring (foreløbigt estimat: 2,0 mio. kr. på service i 2022 og 0,6 mio. kr. årligt på service i 2023-2025)

Med dette initiativ gennemføres en kampagne med henblik på at påvirke adfærden i natlivet i en mere hensynsfuld og hensigtsmæssig retning, så alle brugergrupper i København oplever, at der bliver taget hensyn til dem.

Økonomiforvaltningen gennemfører i forsommeren/sommeren 2021 en lignende kampagne, og Teknik- og Miljøforvaltningen vil på baggrund af erfaringerne af denne, konkretisere initiativet nærmere. Den angivne økonomi er således det foreløbige estimat baseret på erfaringer fra tidligere kampagner, men vil blive kvalificeret i august 2021 forud for forhandlingerne om Budget 2021.

Økonomi

Initiativerne har estimerede serviceudgifter på 13,1 mio. kr. i 2022 og 11,4 mio. kr. årligt i 2023-25. Initiativerne forventes ibrugtaget i januar 2022. Derudover er der afledte driftsudgifter til initiativ 4 på 0,01 mio. kr. i 2023, 0,02 mio. kr. i 2024 og 0,03 mio. kr. i 2025 og frem.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2022 p/l)	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
<i>Initiativ 1a. Videreførelse af støjvagten</i>						
- Videreførelse af støjvagten	service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
Initiativ 1a i alt		1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
<i>Initiativ 1b. Styrkelse af støjvagten</i>						
- Styrkelse af støjvagten	service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
Initiativ 1b i alt		1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
<i>Initiativ 2a. Videreførelse af forvaltningens tilsyn og udtalelser i bevillingssager</i>						
- Videreførelse af udtalelser	service	1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
Initiativ 2a i alt		1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
<i>Initiativ 2b. Udvidelse af tilsyn og udtalelser</i>						
- Udvidelse af tilsyn og udtalelser	service	1.200	1.200	1.200	1.200	4.800
Initiativ 2b i alt		1.200	1.200	1.200	1.200	4.800
<i>Initiativ 3: Kontinuerlige støjmålinger i gadebilledet</i>						
- Støjmålinger	Service	200	200	200	200	800
Initiativ 3 i alt		200	200	200	200	800
<i>Initiativ 4: Skærpede ordensregler og indsatszoner</i>						
- Etablering af indsatszoner med lokale ordensregler	service	600	600	600	600	2.400
- Skiltning af zoner	service	85	85	85	85	340
- Skiltning afledt drift	service		10	20	30	60
Initiativ 4 i alt		685	695	705	715	2.800

Initiativ 5. Styrket kontrol med byens udeserveringer						
- Styrket kontrol med byens udeserveringer	Service	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
Initiativ 5 i alt		4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
Initiativ 6. Tildeling af afgrænsede områder til serveringssteder						
- Ekstern juridisk bistand	Service	300				300
Initiativ 6 i alt		300				300
Initiativ 7. Kampagne for adfærdsændring						
- Udvikling af kampagne	Service	1.400				1.400
- Afvikling af kampagne	Service	600	600	600	600	2.400
Initiativ 8 i alt		2.000	600	600	600	3.800
Udgifter i alt		13.085	11.395	11.405	11.415	47.300

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Service (1.000 kr. – 2022 p/l)	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt
<i>Serviceudgifter</i>						
- Initiativ 1a. Videreførelse af støjvagten	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
- Initiativ 1b. Styrkelse af støjvagten til kl.05.00	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
- Initiativ 2a. Videreførelse af tilsyn og udtalelser	1000	1.100	1.100	1.100	1.100	4.400
- Initiativ 2b. Udvidelse af tilsyn og udtalelser	1000	1.200	1.200	1.200	1.200	4.800
- Initiativ 3. Kontinuerlige støjmålinger i gadebilledet	1000	200	200	200	200	800
- Initiativ 4. Etablering af indsatszoner med lokale ordensregler	1000	600	600	600	600	2.400
- Initiativ 4. Skiltning af zoner	1000	85	85	85	85	340
Initiativ 5. Styrket kontrol med byens udeserveringer	1000	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
Initiativ 6. Tildeling af afgrænsede områder til serveringssteder	1000	300				300
Initiativ 7. Udvikling af kampagne	1000	1.400				1.400
Initiativ 7. Afvikling af kampagne	1000	600	600	600	600	2.400
Serviceudgifter i alt		13.085	11.385	11.385	11.385	47.240
<i>Afledte serviceudgifter</i>						
- Initiativ 4. Skiltning afledt drift	1000		10	20	30	60
Afledte serviceudgifter i alt			10	20	30	60

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende					X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst	
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest	

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

Ved Budget 2018 blev der som en del af ren by- og nattelivspakke afsat bevillinger til henholdsvis at fortsætte støjvagten og til ny støjvagtsspraksis på 1,7 mio. kr. årligt på service i 2018-2021 og 1,1 mio. kr. årligt på service i 2018-2021.

(1.000 kr., løbende p/l)	2018	2019	2020	2021
Budgetaftale 2018	2.800	2.800	2.800	2.800
Afsatte midler i alt	2.800	2.800	2.800	2.800

KF58 og TM286 Fire scenarier til finansiering af Restaurations- og Nattelivsplan 2021

Baggrund

Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen har udarbejdet Restaurations- og Nattelivsplan 2021. Dette budgetnotat indeholder fire scenarier for finansiering af planen med forskellig grad af skalering af de enkelte forslag.

Indhold

I det samlede udkast til Restaurations- og Nattelivsplan 2021 er der beskrevet 33 initiativer, som kan iværksættes i perioden 2021-2025. Restaurations- og Nattelivsplan 2021 indeholder tre dele: en visionsdel, en miljødel og en restaurationsplan.

I dette budgetnotat opstilles fire scenarier – afhængig af skaleringsgraden af de enkelte initiativer. Modellerne går på tværs af Teknik- og Miljøforvaltningens og Kultur- og Fritidsforvaltningens ressort. Der er ud fra hvert initiativ redegjort for, hvilken forvaltning forslaget henhører under.

Nedenfor er oplistet de fire scenarier i tabelform – derefter følger den indholdsmæssige beskrivelse. Scenarierne er 1) Basispakke, 2) Fuld indsats, 3) Fuld indsats plus toiletter og 4) Fuld indsats plus kampagner.

Tabel 1 – Oversigt over ønskede aktiviteter på alle styringsområder

Scenarie 1 - Basispakke

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2022 p/l)</i>	Styringsområde	2022	2023	2024	2025	I alt
1. KFF - 8 natteværter	Service	3.900	3.725	3.725	5.825	17.175
2. KFF - Partnerskab	Service	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
3. TMF - Udløb af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
3. TMF - Udvidelse af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	Service	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Service	1.373	1.500	1.500	1.500	5.873
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Anlæg	127				127
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet, vedligehold og afledt drift	Service	55	55	55	55	220
6. TMF - Løsninger til hotspots	Service	1.302	1.500	1.500	1.500	5.802
6. TMF - Løsninger til hotspots	Anlæg	198				198
6. TMF - Løsninger til hotspots, vedligehold og afledt drift	Service	107	107	107	107	428
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	Anlæg	800				800
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	Service	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
I alt		16.662	15.687	15.687	17.787	65.823

Table 2 - Oversigt over ønskede aktiviteter på alle styringsområder**Scenarie 2 - Fuld indsats**

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2022 p/l)</i>	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
1. KFF - 16 natteværter	Service	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320
2. KFF - Partnerskab	Service	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
3. TMF - Udløb af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	Service	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Service	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Anlæg	127				127
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet, vedligehold og afledt drift	Service	55	55	55	55	220
6. TMF - Løsninger til hotspots	Service	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388
6. TMF - Løsninger til hotspots	Anlæg	198				198
6. TMF - Løsninger til hotspots, vedligehold og afledt drift	Service	107	107	107	107	428
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	Anlæg	800				800
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	Service	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
I alt		27.455	26.150	26.150	28.250	108.005

Table 3 - Oversigt over ønskede aktiviteter på alle styringsområder**Scenarie 3 - Fuld indsats plus toiletter**

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2022 p/l)</i>	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
1. KFF - 16 natteværter	Service	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320
2. KFF - Partnerskab	Service	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
3. TMF - Udløb af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	Service	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Service	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Anlæg	127				127
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet, vedligehold og afledt drift	Service	55	55	55	55	220
6. TMF - Løsninger til hotspots	Service	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388
6. TMF - Løsninger til hotspots	Anlæg	198				198
6. TMF - Løsninger til hotspots, vedligehold og afledt drift	Service	107	107	107	107	428
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	Anlæg	800				800
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	Service	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
9. TMF - Udvidelse af toiletfaciliteter	Anlæg	509	9.048			9.557

9. TMF - Udvidelse af toiletfaciliteter	Service	374	934	1.394	1.394	4.096
9. TMF - Udvidelse af toiletfaciliteter, reduktion af parkeringsindtægter	Service	14	14	14	14	56
9. TMF - Udvidelse af toiletfaciliteter, statslig modregning af toiletfaciliteter	Finansposter	-14	-14	-14	-14	-56
10. TMF - Natrengøring af toiletter	Service	1.850	1.600	1.600	1.600	6.650
I alt		30.188	37.732	29.144	31.244	128.308

Table 4 - Oversigt over ønskede aktiviteter på alle styringsområder**Scenarie 4 - Fuld indsats plus kampagner**

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2022 p/l)	Styringsområde	2022	2023	2024	2025	I alt
1. KFF - 16 natteværter	Service	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320
2. KFF - Partnerskab	Service	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000
3. TMF - Udløb af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	Service	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	Service	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Service	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	Anlæg	127				127
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet, vedligehold og afledt drift	Service	55	55	55	55	220
6. TMF - Løsninger til hotspots	Service	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388
6. TMF - Løsninger til hotspots	Anlæg	198				198
6. TMF - Løsninger til hotspots, vedligehold og afledt drift	Service	107	107	107	107	428
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	Anlæg	800				800
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	Service	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600
9. KFF - Kampagne mod vold	Service	500				500
10. KFF - Beboerpanelundersøgelse	Service	110	110	110	110	440
11. KFF - Kampagne for adfærdsændring	Service	2.000	600	600	600	3.800
I alt		30.065	26.860	26.860	28.960	112.745

Scenarie 1 - Basispakke

Forslaget indeholder en samlet bevilling på 65,82 mio. kr. fordelt med 16,7 mio. kr. i 2022, 15,7 mio. kr. i 2023, 15,7 mio. kr. i 2024 og 17,8 mio. kr. i 2025. Heraf 64,7 på service og 1,13 på anlæg.

1. KFF - Bevilling til udvidelse af ordning med natteværter (i alt 17,18 mio. kr. på service fra 2022-2025)

Antallet af natteværter opnormeres til otte hele året. Det inkluderer værter på gaden i og omkring Indre By samt i nogle weekender cyklende natteværter. Ordningen udvides til torsdag nat i de mest belastede uger - foruden fredag og lørdag nat. Samtidig styrkes den udviklingsindsats, der finder sted udenfor nattetimerne med nattelivets forskellige partnere i form af lokale dialogmøder, borgerinddragelse, hotspotindsatser i udvalgte byrum, kampagnetiltag m.m. En natteværtmodel kan være i drift fra marts 2022.

2. KFF - Partnerskabsmodel (i alt 10 mio. kr. på service fra 2022 -2025)

Der etableres et partnerskab for nattelivets aktører som et særligt udvalg (efter styrelseslovens §17, stk.4.). Basisbevillingen omfatter understøttelse af partnerskabet herunder udarbejdelse af undersøgelser og analyser til brug for yderligere dokumentation af nattelivet i København. Basisbevillingen omfatter endvidere koordinering på tværs af myndigheder og aktører i København samt dialog og inddragelse af borgere i arbejdet. Udvalget sekretariatsbetjenes af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Opgaver for partnerskabet vil eksempelvis være organisering af lokale indsatsgrupper, herunder tage initiativ til støjdæmpende tiltag, særlige indsatser ifm. håndtering af affald, støjende ophold udenfor restaurationer mv. Der afsættes desuden midler på op til 0,75 mio. årligt til at igangsætte initiativer under partnerskabet. Initiativerne skal medfinansieres med mindst 50 pct. fra aktørerne i nattelivet.

3. TMF - Udløb af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025) samt styrkelse af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Med dette initiativ videreføres bevillingen til støjvagterne, der fører tilsyn med støjgener fra restaurationer og spillesteder, hvor arrangørerne overskrider de tilladte sluttidspunkter og støjgrænser. Den nuværende bevilling udløber med udgangen af 2021. Afsættes der ikke midler, vil indsatsen med støjvagten ophøre, borgerne vil ikke have nogen at kontakte i nattetimerne, hvis de får generet deres nattesøvn af barer og diskoteker, og støjgener kan stå på i længere tid.

Teknik- og Miljøforvaltningen oplever en efterspørgsel fra borgere om at kunne kontakte kommunen efter kl.03.00, hvor støjvagten på nuværende tidspunkt ikke kan kontaktes. Med initiativet styrkes støjvagten samtidigt, så der fremadrettet vil blive ført tilsyn frem til kl. 05.00 i stedet for til kl. 03.00, og der kommer et ekstra hold støjvagter på gaden. Det ekstra hold støjvagter vil føre tilsyn i tidsrummet kl.22-05 i højsæsonen i sommerperioden og på udvalgte aftener/nætter uden for højsæsonen, hvor der forventes en høj belastning, og vil således supplere det eksisterende hold støjvagter i spidsbelastningen omkring kl.00.00.

4. TMF - Styrket kontrol med udeservering (i alt 6 mio. kr. fra 2022-2025)

Med dette initiativ styrkes den nuværende kontrol med byens udeserveringer. De øgede ressourcer vil gå til styrkelse af den eksisterende sagsbehandling af ansøgninger om udeservering samt øget tilsyn med udeserveringer i højsæsonen i både dag- og aften timerne, samt weekender, med henblik på at udføre opsøgende/forebyggende tilsyn og målrettede indsatser i udvalgte områder, der løbende udpeges. Det vil være et supplement til den nuværende tilsynsindsats, der primært prioriterer tilsyn i dagtimerne på hverdage på baggrund af klager.

Ved at øge hyppigheden af tilsyn vil det give en større synlighed af kontrollen, hvilket i sig selv vil give restauranterne et større incitament til at sikre, at opstillingen af udeserveringer, restaurations drift og gæsternes opførsel foregår mere hensigtsmæssigt med respekt for folk i gaden og naboerne. Desuden vil det i højere grad give mulighed for at følge op på klager og udfordringer i aften- og nattetimerne.

Med dette initiativ styrkes kontrol med og sagsbehandling af udeserveringer med 2 1/2 årsværk årligt i perioden 2022-2025. Initiativet forventes at have en mere begrænset effekt end initiativ 4 i scenarie 2.

5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet (i alt 6,2 mio. kr. fra 2022-2025)

I sommerhalvåret har der i stigende grad kunnet opleves gener fra fest i byrummet både i dag-, aften- og nattetimer, som genererer henkastet affald på grønne arealer, havneområder og pladser, altså andre steder end de typiske nattelivszoner, herunder akut opståede festzoner i byen, som normalt ikke oplever nattelivsaktiviteter.

Der foreslås en øget renholdelsesindsats i sommerperioden som kan sættes i værk fra torsdag aften til søndag morgen på sådanne særlige hotspots. Det vil blandt andet være steder som Havneparken på Islands Brygge, Nørrebroparken og Amager Strandparken, som er særligt velbesøgte i sommermånederne.

Renholdelsesindsatsen består af ekstra aftentømning af affaldskurvene og ekstra opsamling og fejning af henkastet affald i de spidsbelastede områder. Renhold vil i udgangspunktet finde sted om morgenen, når festaktiviteterne er afsluttet, så byen fremstår ren i løbet af formiddagen.

Der kan samtidig opsættes godt 25 supplerende løsninger til affaldshåndtering i spidsbelastningsområderne i form af pop-up affaldskurve, pizzabakkeindsamlere, askebægre og lignende, som kan være med til at lette mængden af henkastet affald.

TM84 Flere affaldskurve ved offentlige bænke indeholder opsætning af flere affaldskurve, hvorfor opsætning af supplerende affaldsbeholdere i dette initiativ skal koordineres med opsætning af affaldskurve i forbindelse med TM84, såfremt begge indsatser tildeles midler.

6. TMF - Løsninger til hotspots på nattelivsstrækningerne (i alt 6,4 mio. kr. fra 2022-2025)

Restaurations- og Nattelivsplan 2017 har ledt til udvikling af forskellige supplerende affaldsløsninger, der kan fungere i områder, der er særligt belastede og har mindre plads til almindelige affaldskurve, hvilket er typisk for fx indre by, hvor der er mange barer og restaurationer.

Der foreslås ekstra aftentømning af affaldskurve på udvalgte placeringer frem til kl. 22 i tidsrummet fra torsdag til lørdag, primært i Indre By og enkelte steder på Nørrebro, Vesterbro og Christianshavn, hvor der genereres særligt meget affald i forbindelse nattelivet. Derudover opsættes godt 60 supplerende affaldsbeholdere som eksempelvis pose- og pizzabakkeholdere på de udvalgte placeringer.

Som supplement foretages der desuden ekstra opsamling og fejning af henkastet affald om morgenen på udvalgte placeringer i Indre By, Nørrebro, Vesterbro og Christianshavn i tidsrummet fra fredag til søndag.

7. TMF - Alternative toilet-løsninger (i alt 0,8 mio. kr. i 2022)

Der er stort behov for at udvikle yderligere alternative løsninger, der kan minimere lugt- og uringener, hvor den bestående toiletkapacitet ikke dækker nattelivets behov.

Det forslås at afprøve alternative toiletløsninger, fx pissoirs/missoirs, mobile urinaler, tisse-trakter mv. Alternative toiletløsninger skal være let tilgængeligt også for borgere, der er påvirket samt lette at montere og tage ned, så de ikke generer bybilledet i dagtimerne og kan bruges fleksibelt på skiftende feststeder samt der, hvor fredning eller pladsmangel ikke tillader andet.

Udover fysiske løsninger skal der udvikles og afprøves adfærdsændrende indsatser, der kan påvirke borgernes adfærd hen imod øget brug af de forskellige toiletfaciliteter ved eksempelvis skiltning eller andre former for nudging målrettet borgere i nattelivet.

Initiativet har udgifter for 0,8 mio. kr. til udvikling og afprøvning af alternative toiletløsninger og adfærdsændrende indsatser.

8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter (i alt 5,6 mio. kr. i 2022)

Der blev i Budget 2018 afsat 1,3 mio. kr. til en pulje, der skulle nedbringe generne fra nattelivet. Med dette initiativ foreslås det, at indsatserne med spuling af fortove, gader og pladser fra torsdag til søndag med fokus på Indre By samt opsætning af midlertidige toiletter i en seks uger i sommerhalvåret, til 0,9 mio. kr. årligt videreført fra 2022 og frem. Tildeles der ikke midler, vil indsatserne bortfalde, og der vil kunne opleves væsentligt flere menneskelige efterladenskaber, som ligeledes vil medføre lugtgener.

Desuden foreslås det at omprioritere og forøge bevillingen således, at den tidligere registrering af affald erstattes af en indsats til 0,5 mio. kr. årligt til opstilling af flere midlertidige toiletter hen over sommeren flere steder i byen. Opstilling af flere midlertidige toiletfaciliteter vil i endnu højere grad imødekomme gener fra fx urin og andre efterladenskaber. Forvaltningen vurderer, at der bl.a. er behov for opstilling af midlertidige toiletter i den kommunale del af Havneparken på Islands Brygge og yderligere lokationer, ligesom faciliteterne kan flyttes alt efter behovet og pladsforhold, fx ift. fredning. Initiativet kan skales.

Scenarie 2 - Fuld indsats

Forslaget indeholder en samlet bevilling på 108,0 mio. kr. fordelt med 27,5 mio. kr. i 2022, 26,15 mio. kr. i 2023, 26,15 mio. kr. i 2024 og 28,25 mio. kr. i 2025. Heraf 106,88 på service og 1,13 på anlæg.

1. KFF - Bevilling til udvidelse af ordning med natteværter (i alt 32,3 mio. kr. på service fra 2022-2025)

I forhold til scenarie 1 opnormeres antallet af natteværter til 16 hele året.

2. KFF - Partnerskabsmodel (i alt 10 mio. kr. på service fra 2022 -2025)

Samme som i scenarie 1

3. TMF - Udløb af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025) samt styrkelse af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som i scenarie 1.

4. TMF - Styrket kontrol med udeservering (i alt 16,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Med dette initiativ styrkes den nuværende kontrol med byens udeserveringer. De øgede ressourcer vil gå til styrkelse af den eksisterende sagsbehandling af ansøgninger om udeservering samt øget tilsyn med udeserveringer i både dag- og aftentimerne, samt weekender, med henblik på at udføre opsøgende/forebyggende tilsyn og målrettede indsatser i udvalgte områder, der løbende udpeges. Det vil være et supplement til den nuværende tilsynsindsats, der primært prioriterer tilsyn i dagtimerne på hverdage på baggrund af klager.

Ved at øge hyppigheden af tilsyn vil det give en større synlighed af kontrollen, hvilket i sig selv vil give restauranterne et større incitament til at sikre, at opstillingen af udeserveringer, restauranternes drift og gæsternes opførsel foregår mere hensigtsmæssigt med

respekt for folk i gaden og naboerne. Desuden vil det i højere grad give mulighed for at følge op på klager og udfordringer i aften- og nattetimerne.

Midlerne i initiativet er fordelt med fire årsværk til tilsyn med udeserveringer, ét årsværk til at håndtere øget administration og to årsværk til at styrke sagsbehandlingen på udeserveringstilladelserne.

5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet (i alt 14,87 mio. kr. fra 2022-2025)

Initiativet svarer indholdsmæssigt til initiativ 5, scenarie 1. Indsatserne vedr. øget renholdelse og aftentømning af affaldskurve er volumenmæssigt i dette initiativ øget til det dobbelte, mens indsatsen vedr. ekstra affaldskurve er uændret i forhold til initiativ 5, scenarie 1.

TM84 Flere affaldskurve ved offentlige bænke indeholder opsætning af flere affaldskurve, hvorfor opsætning af supplerende affaldsbeholdere i dette initiativ skal koordineres med opsætning af affaldskurve i forbindelse med TM84, såfremt begge indsatser tildeles midler.

6. TMF - Løsninger til hotspots (i alt 14,01 mio. kr. fra 2022-2025)

Initiativet svarer indholdsmæssigt til initiativ 6, scenarie 1, men er fordoblet med hensyn til aftentømning af affaldskurve og morgen ondsamling af affald. Indsatsen vedr. nye affaldsbeholdere er uændret.

7. TMF - Alternative toilet-løsninger (i alt 0,8 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1

8. TMF - Udløb på spuling af toiletter (i alt 5,6 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1

Scenarie 3 - Fuld indsats plus toiletter

Forslaget indeholder en samlet servicebevilling på 128,31 mio. kr. fordelt med 30,2 mio. kr. i 2022, 37,7 mio. kr. i 2023, 29,1 mio. kr. i 2024 og 31,2 mio. kr. i 2025. Heraf 117,69 på service, 10,68 mio. kr. på anlæg samt 56 t. kr. på finansposter.

1. KFF - Bevilling til udvidelse af ordning med natteværter (i alt 32,3 mio. kr. på service fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

2. KFF - Partnerskabsmodel (i alt 10 mio. kr. på service fra 2022 -2025)

Samme som i scenarie 1.

3. TMF - Udløb af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025) samt styrkelse af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som i scenarie 1.

4. TMF - Styrket kontrol med udeservering (i alt 16,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet (i alt 14,87 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

6. TMF - Løsninger til hotspots (i alt 14,01 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

7. TMF – Alternativ toiletløsning (i alt 0,8 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1.

8. TMF - Udløb på spuling af toiletter (i alt 5,6 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1.

9. TMF – Udvidelse af toiletfaciliteter (i alt 13,65 mio. kr. fra 2022-2025)

Med dette initiativ opsættes i alt fire nye døgnåbne toiletter i særligt belastede nattelevs-zoner med behov for mere toiletkapacitet, især i aften og nattetimerne: Toiletterne opsættes på følgende lokationer:

- Nørreport ved Nørre Voldgade/Gothersgade
- Linnésgade eller Rømersgade, tæt ved Israels Plads. Afklares nærmere
- Borgergade, som erstatning for eksisterende toilet fra 2008, som med kun et toiletrum ikke tilbyder tilstrækkelig kapacitet, og som nærmer sig levetidsudløb.
- På Nytorv, som erstatning for et kommende sæsontoilet, der kun er sommeråbent, og som supplement til et støbejernspissoir, der hverken er opvarmet eller frostsikret og derfor ikke kan bruges året rundt. På grund af fredning og byggetekniske årsager er det ikke muligt at opsætte et standardtoilet andetsteds på Gammeltorv eller Nytorv. Der vil blive forelagt forslag for Teknik- og Miljøudvalget til alternativ placering af sæsontoiletet, hvor det bedre modsvarer de lokale behov.
- På Sortedam Dossering tæt ved Dronning Louise Bro. Det er grundet fredning og pladsmangel ikke muligt at opstille et standardtoilet på eller ved Dronning Louises Bro, hvorfor der foreslås at der opstilles en fast installeret døgnåben toiletvogn. Den konkrete placering skal afklares nærmere, men vil formentlig kræve nedlæggelse af to parkeringspladser

Endvidere foreslås det at frostsikre toiletbygningerne ved Nyhavnsbroen, så de kan bruges året rundt.

Med initiativet indkøbes fire standardtoiletter, som indeholder to toiletrum, det ene med handicapadgang samt et pissoir. Prisen pr. styk er 2,0 mio. kr. i indkøb og 0,3 mio. kr. årligt i afledt drift til rengøring, forbrug og vedligehold. Derudover indkøbes én toiletvogn til 0,4 mio. kr., hvortil der også kommer 0,3 mio. kr. årligt i afledt drift til rengøring, forbrug og vedligehold. Frostsikring af toiletbygningerne ved Nyhavnsbroen estimeres at koste 0,1 mio. kr. og der skal desuden afsættes supplerende driftsmidler til vinterperioden.

Det er i initiativ TM116 foreslået at afsætte driftsmidler til sæsontoiletet på Nytorv. Initiativerne vedr. driftsmidler til sæsontoiletet på Nytorv og vedr. nyt toilet på Nytorv er gensidigt udelukkende.

10. TMF – Natrengøring af toiletter (i alt 6,65 mio. kr. fra 2022-2025)

Erfaringer viser, at borgerne benytter sig af offentlige toiletter, når de er rene og indbydende. For tiden rengøres de ubemandede toiletter kun i dagtimerne. For at opretholde rene og indbydende toiletter i de særligt belastede områder foreslås det at udvide rengøringsfrekvensen med to natrengøringer i tidsrummet kl. 22-05, tre nætter om ugen, torsdag til søndag. Natrengøring af toiletterne i weekenden kan forebygge lugt- og uringener og gavne både borgere, der deltager i nattelivet og borgerne, der bor og færdes i området. Natrengøring er en forholdsvis dyr løsning, da der af sikkerhedsmæssige hensyn altid skal være to medarbejdere på arbejde.

Det foreslås at gennemføre to natrengøringer af i alt syv døgnåbne toiletter (tre ubemandede toiletter og fire pissoirs) tre nætter om ugen.

Bevilges der midler til flere nye ubemandede toiletter, jf. initiativ 4a, og dermed en udvidelse af toiletkapaciteten, kan forslaget om to natrengøringer opskaleres til i alt 10 toiletter

(seks ubemandede toiletter og fire pissoirs) tre nætter om ugen. I så fald skal der afsættes yderligere 0,3 mio. kr. årligt.

Scenarie 4 - Fuld indsats plus kampagner

Forslaget indeholder en samlet servicebevilling på 112,75 mio. kr. fordelt med 30,1 mio. kr. i 2022, 26,9 mio. kr. i 2023, 26,9 mio. kr. i 2024 og 29 mio. kr. i 2025. Heraf 111,62 service og 1,13 på anlæg.

1. KFF - Bevilling til udvidelse af ordning med natteværter (i alt 32,3 mio. kr. på service fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

2. KFF - Partnerskabsmodel (i alt 10 mio. kr. på service fra 2022 -2025)

Samme som i scenarie 1.

3. TMF - Udløb af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025) samt styrkelse af støjvagten (i alt 6,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som i scenarie 1.

4. TMF - Styrket kontrol med udeservering(i alt 16,8 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet(i alt 14,87 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

6. TMF - Løsninger til hotspots (i alt 14,01 mio. kr. fra 2022-2025)

Samme som scenarie 2.

7. TMF - Alternative toilet-løsninger(i alt 0,8 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1

8. TMF - Udløb på spuling af toiletter (i alt 5,6 mio. kr. i 2022)

Samme som scenarie 1

9. KFF - Kampagne mod vold i nattelivet (i alt 0,5 mio. kr. på service i 2022)

Der gennemføres en kampagne mod vold og narkotika i Københavns natteliv. Kampagnen vil være rettet mod den unge målgruppe, da erfaringer med alkohol og natteliv starter tidligt i Danmark. Bevillingen skal anvendes til et indledende analysearbejde omkring formål, målgruppe, behov, budskab. Kampagnen udvikles sammen med partnerskabet.

10. KFF - Beboerpanelundersøgelse (i alt 0,44 mio. kr. på service fra 2022-2025)

Der gennemføres en årlig beboerpanelsundersøgelse i udvalgte dele af København. Resultaterne fra beboerpanelsundersøgelsen anvendes til at fastsætte mål for generereduktion i byen. Beboerpanelsundersøgelsen udarbejdes i samarbejde med partnerskabet.

11. KFF -Kampagne for adfærdsændring (i alt 3,8 mio. kr. på service fra 2022-2025)

Der udarbejdes i samarbejde med nattelivets aktører en kampagne for adfærdsændring i nattelivet. Kampagnen betyder, at dørmænd og bartendere m.fl. videreuddannes i at forebygge og bekæmpe grænseoverskridende og utryghedsskabende adfærd i natten.

Forventet effekt og opfølgning

I forbindelse med Restaurations- og Nattelivsplan 2021 indgår, at der årligt udarbejdes en afrapportering og evaluering af kommunens arbejde på restaurations- og

nattelivsområdet. Derudover vil det vil indgå som et led i en partnerskabsmodel, at der løbende måles på geneniveauet i byen forbundet til nattelivet.

Tekniske oplysninger

Tabel 5 - Udgifter til service

Scenarie 1 - Basispakke

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	2000	127				127	*
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	2000	198				198	*
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	TMU	2000	800				800	*
Anlægsudgifter i alt			1.125				1.125	*
<i>Serviceudgifter</i>								
1. KFF - 8 natteværter	KFU	1060	3.900	3.725	3.725	5.825	17.175	
2. KFF - partnerskab	KFU	1060	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000	
3. TMF - Udløb af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	TMU	1000	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000	
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	1.373	1.500	1.500	1.500	5.873	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	1.302	1.500	1.500	1.500	5.802	
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	TMU	1000	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600	
Serviceudgifter i alt			15.375	15.525	15.525	17.625	64.050	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	55	55	55	55	220	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	107	107	107	107	428	
Afledte serviceudgifter i alt			162	162	162	162	648	

Tabel 6 - Udgifter til service
Scenarie 2 - Fuld indsats

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	2000	127				127	*
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	2000	198				198	*
7. TMF - Alternative toiletløsninger	TMU	2000	800				800	*
Anlægsudgifter i alt			1.125				1.125	
<i>Serviceudgifter</i>								
1. KFF - 16 natteværter	KFU	1060	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320	
2. KFF - partnerskab	KFU	1060	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000	
3. TMF - Udløb af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	TMU	1000	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800	
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388	
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	TMU	1000	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600	
Serviceudgifter i alt			26.168	25.988	25.988	28.088	106.232	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	55	55	55	55	220	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	107	107	107	107	428	
Afledte serviceudgifter i alt			162	162	162	162	648	

Tabel 7 - Udgifter til service
Scenarie 3 - Fuld indsats plus toiletter

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	2000	127				127	127*
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	2000	198				198	198*
7. TMF - Alternative toiletløsninger	TMU	2000	800				800	800*
9. Udvidelse af toiletfaciliteter	TMU	2000	509	9.048			9.557	509*
Anlægsudgifter i alt			1.634	9.048			10.682	1.634*
<i>Serviceudgifter</i>								
1. KFF - 16 natteværter	KFU	1060	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320	
2. KFF - partnerskab	KFU	1060	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000	
3. TMF - Udløb af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
4. TMF - Styrket kontrol med udeservering	TMU	1000	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800	
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388	
8. TMF - Udløb på spuling og midlertidige toiletter	TMU	1000	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600	
9. Udvidelse af toiletfaciliteter	TMU	1000	374	934	1.394	1.394	4.096	
10. TMF - Natrengøring af toiletter	TMU	1000	1.850	1.600	1.600	1.600	6.650	
Serviceudgifter i alt			28.392	28.522	28.982	31.082	116.978	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	55	55	55	55	220	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	107	107	107	107	428	
<i>Afledte servicemåltals-effekter</i>								
-Reduktion af parkerings-indtægter (9. Udvidelse af toiletfaciliteter)	TMU	1010	14	14	14	14	56	
Afledte servicemåltals-effekter i alt			176	176	176	176	704	
<i>Finansposter</i>								
- Statslig modregning af reduktion af parkeringsindtægter (9. Udvidelse af toiletfaciliteter)	ØU	2500	-14	-14	-14	-14	-56	
Finansposter i alt			-14	-14	-14	-14	-56	

**Table 8 - Expenses for service,
Scenario 4 - Full commitment plus campaigns**

Anlæg (1.000 kr. - 2022 p/l)	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	2000	127				127	*
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	2000	198				198	*
7. TMF - Alternative toilet-løsninger	TMU	2000	800				800	*
Anlægsudgifter i alt			1.125				1.125	*
<i>Serviceudgifter</i>								
1. KFF - 16 natteværter	KFU	1060	7.690	7.510	7.510	9.610	32.320	
2. KFF - partnerskab	KFU	1060	2.500	2.500	2.500	2.500	10.000	
3. TMF - Udløb af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
3. TMF- Udvidelse af støjvagten	TMU	1000	1.700	1.700	1.700	1.700	6.800	
4. TMF - Styrket kontrol med udeser- vering	TMU	1000	4.200	4.200	4.200	4.200	16.800	
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	3.631	3.631	3.631	3.631	14.524	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	3.347	3.347	3.347	3.347	13.388	
8. TMF - Udløb på spuling og mid- lertidige toiletter	TMU	1000	1.400	1.400	1.400	1.400	5.600	
9. KFF - Kampagne mod vold	KFU	1060	500				500	
10. KFF - Beboerpanelundersøgelse	KFU	1060	110	110	110	110	440	
11. KFF - Kampagne for adfærdsæn- dring	KFU	1060	2.000	600	600	600	3.800	
Serviceudgifter i alt			28.778	26.698	26.698	28.798	110.972	
<i>Afledte serviceudgifter</i>								
5. TMF - Reduktion af gener fra fest i byrummet	TMU	1000	55	55	55	55	220	
6. TMF - Løsninger til hotspots	TMU	1000	107	107	107	107	428	
Afledte serviceudgifter i alt			162	162	162	162	648	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: X							
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Eng- have	Valby	Amager Øst			Udenbys
Nørrebro	Øster- bro	Brønshøj/Husum	Van- løse	Amager Vest			
Adresse							

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)		X

TM059 Reduktion af engangsemballage

Baggrund

Med Budget 2023 blev der vedtaget følgende hensigtserklæring: "Parterne er enige om, at mængden af engangsemballage til take-away af mad og drikke i København skal reduceres. Tiltagene, bl.a. pilotforsøg med pant på take-away emballage, skal indgå i ressource- og affaldsplan. Parterne er enige om, at finansieringen henvises til kommende budgetforhandlinger". På baggrund af drøftelser i Teknik- og Miljøudvalget den 12. juni 2023 indeholder budgetnotatet fire initiativer for fremme af genbrugelig take-away emballage.

Indhold

Budgetnotatet indeholder fire initiativer, der kan bidrage til at fremme genbrugelige take-away emballager til mad og drikke i København.

En sammensætningsanalyse af affaldet i byens affaldskurve fra 2018 viste, at 12 % af affaldet i affaldskurve var plast, heraf var 53 % take-away emballage. Det er derfor estimeret, at minimum 200 tons take-away emballage hvert år ender i affaldskurve i København.

Forslagene er rettet imod hhv. byrumsløsninger og events. Derudover kan initiativerne understøtte den nuværende Ressource- og Affaldsplan 2024 (initiativ om at sikre udviklingen af cirkulære materialestrømme med høj kvalitet) og forventeligt også den kommende ressource- og affaldsplan samt Klimaplan 2035 omkring forbrugsbaseret emissioner. Initiativerne vil løbe fra 2024 til ultimo 2026.

Initiativerne kan vælges uafhængigt af hinanden, dog vil der være umiddelbare synergier imellem dem. Herudover kan initiativ 2-4 skaleres. Fælles for initiativerne er, at det skal undersøges, om der kan afsættes kommunalt areal til opstilling af returautomater.

Initiativ 1. Testlaboratorie i København (2 mio. kr. årligt i 2024-2026 i service)

Formålet med testlaboratoriet er at teste og demonstrere forskellige løsninger på returordning af genbrugelig take-away emballage. Erfaringerne kan bruges til en evt. efterfølgende skalering til øvrige relevante geografiske områder i København og til at etablere best practice scenarier i Københavns Kommune.

Der vil blive analyseret take-away affald for at forstå omfanget af emballage i fx Kødbyen. Denne analyse er grundlaget for at vurdere mængden af engangsemballage genereret i området. I løbet af projektperioden 2024-2026 vil der også blive set på effekten af det kommunikations- og nudgingmateriale, der udarbejdes. Der vil herudover blive udarbejdet miljømæssige og økonomiske analyser. Der vil blive lavet en kortlægning af materialeforbrug og CO2-effekten og vurderet kapaciteten af et system for test af en ny returordning til genbrugelige take-away emballager. Fokus i det første år af testperioden er på drikkebægre, derefter udvides det til mademballage efter behov.

Initiativ 2. Innovationspulje til cafeer og restauranter, der vil afprøve genbrugeligt take-away emballage (2,9 mio. kr. årligt i 2024-2026 i service)

Formålet med innovationspuljen er at understøtte test af forskellige innovative løsninger indenfor genbrugeligt take-away emballage rundt omkring i byen, hvor der bliver forbrugt meget engangsemballage. Innovationspuljen kan søges af alle virksomheder, hvis emballage kan ende på gader og vejsidespande. Derfor kan virksomheder som biografer, koncerthuse og lignende med et "lukket" serveringsområde ikke søge.

Ved udvikling og brug af innovationspuljen skal der fastsættes parametre og kriterier, som ansøgningerne skal opfylde. Disse parametre kan fx inkludere retningslinjer fra Plastindustriens Designguide, der fremhæver visse plasttyper og bæredygtigt design. Dette sikrer et system, der kan skaleres. Innovationspuljen sigter især mod at generere ny operationel viden, der kan kommunikeres til omverdenen og understøtte udviklingen og implementering af genanvendelige ordninger.

Støtten kan bruges til udvikling og afprøvning af koncepter til permanente eller semi-permanente genbrugssystemer. Alle virksomheder, der ønsker at ansøge, skal i testperioden udelukkende tilbyde genbrugsemballage. De virksomheder, der indgår i testen med genbrugsløsning, forpligter sig til at offentliggøre resultaterne.

Initiativ 3. Megaeventpulje "Bæredygtige events i København" (1,0 mio. kr. årligt i 2024-2026 i service)

Teknik- og Miljøforvaltningen forslår at afprøve genbrugelige mademballage ved megaevents, hvor Københavns Kommune er (med)arrangør. Initiativet skal løfte den grønne udvikling inden for eventrelaterede erhverv og skal forhåbentligt føre til blivende effekter hos samarbejdspartnere, herunder også ved de kommende events i København. Forvaltningen vil igennem partnerskaber med andre medarrangører og emballagevirksomheder teste genbrugsløsninger for både mad- og drikkeemballage.

Initiativet har fokus på løsninger for at understøtte en bæredygtig udvikling ved events. Det skal kunne omsættes til 'best practice' for konkrete løsninger. Det kan fx være afprøvning af nye bæredygtige og kommercielle teknologier samt viden og forsøg om brugeradfærd.

Resultaterne skal offentliggøres, så eventarrangører får mere viden om, hvilke gode løsninger der passer til forskellige typer arrangementer.

Initiativ 4. Afholdelse af events og arrangementer på offentlige arealer til test af nye genbrugsløsninger med pant (1,4 mio. kr. årligt i 2024-2026 i service)

Initiativet skal understøtte eventarrangører i at teste og demonstrere løsninger på en returordning af genbrugelige drikkebægre og mademballage i København med returautomater. Formålet er herudover at kortlægge borgernes adfærd og identificere tiltag, der kan motivere borgerne til at returnere deres take-away emballage. Bruger- og adfærdsanalyser skal udarbejdes for at dele viden og erfaringer med andre events og interesserede aktører.

Der vil blive udført en analyse af drikkebægre og mademballager genereret fra arrangøren for at forstå udfordringen ved at implementere en returordning. Analysen vil undersøge mængden af genereret emballage i områderne samt emballagens rejse fra udskænkingsstedet til gade-områderne.

I forbindelse med den konkrete udmøntning af initiativerne skal der i forbindelse med de enkelte tiltag ske en forudgående nærmere juridisk afklaring af kommunens handlerum og rolle i arbejdet.

Økonomi

Initiativerne har estimerede serviceudgifter på i alt 5,2 mio. kr. årligt i perioden 2024-2026.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2024 p/l)</i>	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	I alt
<i>Initiativ 1: Testlaboratorie i København</i>						
- Projektledelse (1 årsværk)	Service	690	690	690		2.070
-Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	Service	81	81	81		243
- Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	Service	1.250	1.250	1.250		3.750
Initiativ 1 i alt		2.021	2.021	2.021	0	6.063
<i>Initiativ 2: innovationspulje til cafeer og restauranter, der vil afprøve genbrugeligt take-away emballage</i>						
- Projektledelse (1 årsværk)	Service	690	690	690		2.070
-Kommunikations- og nudgingmateriale	Service	70	70	70		210
- Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	Service	163	163	163		489
- Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	Service	2.000	2.000	2.000		6.000
Initiativ 2 i alt		2.923	2.923	2.923	0	8.769
<i>Initiativ 3: Megaeventpulje "Bæredygtige events i København"</i>						
- Projektledelse (1 årsværk)	Service	690	690	690		2.070
- Netværksdannelse for vidensdeling	Service	100	100	100		300
- Kommunikations- og nudgingmateriale	Service	70	70	70		210
- Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	Service	50	50	50		150
-Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	Service	97	97	97		291
Initiativ 3 i alt		1.007	1.007	1.007	0	3.021
<i>Initiativ 4: for at få events og arrangementer afholdt på offentlige arealer til at teste nye genbrugsløsninger med pant</i>						
- Projektledelse (1 årsværk)	Service	690	690	690		2.070
- Udarbejde vejledningsmateriale	Service	100	100	100		300
- Netværksdeltagelse for vidensdeling	Service	20	20	20		60
- Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	Service	100	100	100		300
- Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	Service	447	447	447		1.341

Initiativ 4 i alt		1.357	1.357	1.357	0	4.071
- Besparelse, hvis alle fire initiativer vælges (3 årsværk)	Service	-2.070	-2.070	-2.070		-6.210
Besparelse i alt		-2.070	-2.070	-2.070	0	-6.210
Udgifter i alt		5.238	5.238	5.238	0	15.714

Klima

Den konkrete CO2-effekt kan ikke beregnes på nuværende tidspunkt og er afhængig af valg af beregningsmetode i kommende klimaplan. Budgetnotatet har en indirekte betydning for CO2-effekten.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne er ukomplicerede, og der er ingen risici forbundet hermed.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	2024	2025	2026	2027	I alt
Initiativ 1: Projektledelse (1 årsværk)	TMU	1000 - Ordinær drift	690	690	690		2.070
Initiativ 1: Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	TMU	1000 - Ordinær drift	81	81	81		243
Initiativ 1: Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	TMU	1000 - Ordinær drift	1.250	1.250	1.250		3.750
Initiativ 2: Projektledelse (1 årsværk)	TMU	1000 - Ordinær drift	690	690	690		2.070
Initiativ 2: Kommunikations- og nudgingmateriale	TMU	1000 - Ordinær drift	70	70	70		210
Initiativ 2: Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	TMU	1000 - Ordinær drift	163	163	163		489
Initiativ 2: Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	TMU	1000 - Ordinær drift	2.000	2.000	2.000		6.000
Initiativ 3: Projektledelse (1 årsværk)	TMU	1000 - Ordinær drift	690	690	690		2.070
Initiativ 3: Netværksdannelse for vidensdeling	TMU	1000 - Ordinær drift	100	100	100		300
Initiativ 3: Kommunikations- og nudgingmateriale	TMU	1000 - Ordinær drift	70	70	70		210
Initiativ 3: Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	TMU	1000 - Ordinær drift	50	50	50		150

Initiativ 3: Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	TMU	1000 - Ordinær drift	97	97	97		291
Initiativ 4: Projektledelse (1 årsværk)	TMU	1000 - Ordinær drift	690	690	690		2.070
Initiativ 4: Udarbejde vejledningsmateriale	TMU	1000 - Ordinær drift	100	100	100		300
Initiativ 4: Netværksdeltagelse for vidensdeling	TMU	1000 - Ordinær drift	20	20	20		60
Initiativ 4: Kortlægning, analyse af kommunikation og effekt	TMU	1000 - Ordinær drift	100	100	100		300
Initiativ 4: Økonomisk markedsdygtiggørelse af genbrugsemballage	TMU	1000 - Ordinær drift	447	447	447		1341
Besparelse, hvis alle fire initiativer vælges (3 årsværk)	TMU	1000 - Ordinær drift	-2.070	-2.070	-2.070		-6.210
Serviceudgifter i alt			5.238	5.238	5.238	0	15.714

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende:						X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst		
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest		
Adresse/lokalitet:						

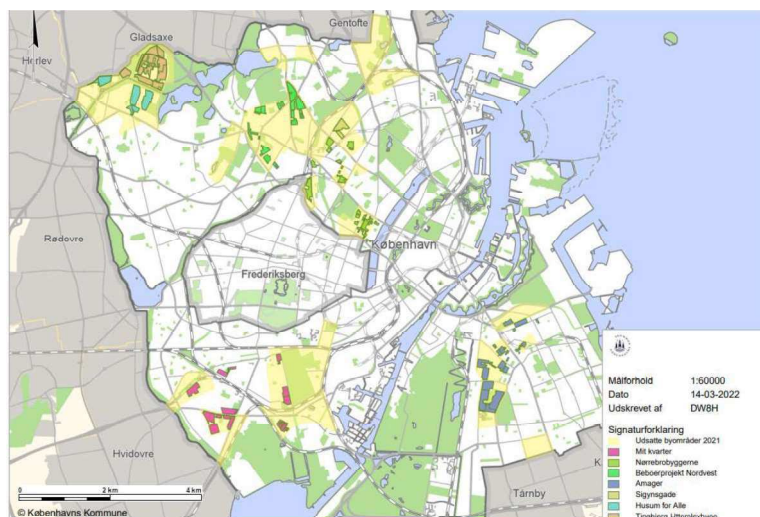
Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere afsat midler til formålet.

TM31 Nye samarbejder på det boligsociale område

Baggrund

Indsætserne i dette budgetnotat indgår i "Implementeringsplan 2022-2025 for Politik for Udsatte Byområder", der blev vedtaget af Teknik- og Miljøudvalget den 25. april 2022. Det er resultatet af en længere dialog i bl.a. Samarbejdsforum og de boligsociale bydelsbestyrelser, hvor de øvrige forvaltninger og boligorganisationerne har udtrykt deres opbakning til at finde på nye måder at arbejde med boligsociale problemstillinger på. Dette set i lyset af, at de boligsociale helhedsplaner er blevet reduceret i København med ca. 60 mio. kr. i indeværende bevillingsperiode 2019-2023 pga. ændret lovgivning. Kommunens forvaltninger og de almene boligorganisationer har udtrykt bekymring for, at nogle borgere som følge heraf oplever ringere understøttende indsats fx ensomme ældre, psykisk sårbare, unge uden job eller uddannelse. Teknik- og Miljøforvaltningen har resort på det boligsociale område, herunder at understøtte samarbejde på tværs af forvaltningsområder.

Indhold

Budgetinitiativet skal sikre, at kommunen kan være en aktiv medspiller for de almene boligorganisationer, der efterspørger nye samarbejder og løsninger. Dette vil samtidig understøtte de øvrige forvaltningers arbejde med de udsatte borgere og sikre, at der skabes en god sammenhæng til kernerdriften. Samlet set vil budgetinitiativet være med til at mindske den sociale udsathed for borgerne i Københavns udsatte byområder ved fx at understøtte vejen til uddannelse og beskæftigelse.

Med budgetnotatet afsættes midler til en stilling i en toårig periode, som skal understøtte følgende indsætter:

Nye udviklingsinitiativer

Teknik- og Miljøforvaltningen vil kunne tage initiativ til og drive nye samarbejder. Der er løbende nye tiltag i forvaltninger og de almene boligorganisationer, fx ift. sundhed, ensomme ældre, beskæftigelse, uddannelsesindsatser over for børn og unge m.v., som er relevante målgrupper i det boligsociale arbejde. Teknik- og Miljøforvaltningen vil opsøge og facilitere samarbejde mellem Københavns øvrige forvaltninger og boligsociale helhedsplaner, evt. med inddragelse af civilsamfundsaktører, samt udbrede nye gode løsninger på tværs af byen. Forvaltningen har fx den seneste tid taget initiativ til at udvikle en bydækkende model for ungevejledning sammen med Børne- og Ungdomsforvaltningen, som tilbydes på tværs af de boligsociale helhedsplaner. Det vil

samtidig være Teknik- og Miljøforvaltningens opgave at skabe sammenhæng til kommunens øvrige boligsociale indsats samt styringsstruktur.

Fælles fondsansøgninger

Da det boligsociale område er blevet beskåret, er det naturligt at afsøge finansiering andetsteds for at sikre den nødvendige indsats ift., de målgrupper, som oplever konsekvenserne af nedskæringerne. Københavnske boligorganisationer og administrationsselskaber ønsker at afsøge mulighederne for fondssamarbejde med kommunale parter, herunder at være åbne for mulighederne for at indgå i indsatser på tværs af udsatte by- og boligområder. Der er af kommunale og almene parter peget på 'boparathed' for udsatte voksne samt beskæftigelse som mulige samarbejdsinitiativer. Det kan fx være et projekt, som afdækker/udvikler den bedste praksis for kommunal støtte til udsatte beboere i indflytningsfasen, eller samarbejdet mellem kommunen og boligorganisationerne, når der opstår udfordringer undervejs fx ved genhusning og renoveringer. Teknik- og Miljøforvaltningen vil kunne tage ansvar for projektmodning, fx ift. datagrundlag og rammesætning, dialogmøder mellem de involverede forvaltninger og fonde samt administration af fondssamarbejder. Det skal sikres, at fondsinitiativerne bidrager til kommunale strategier og har et udviklingspotentiale, så de kan modnes til at blive varige indsatser i de udsatte byområder, hvis erfaringerne er gode.

Socialøkonomiske virksomheder

En socialøkonomisk virksomhed er en privat virksomhed, der bruger sit overskud til at hjælpe på et menneskeligt og samfundsmæssigt plan, fx ved at etablere arbejdspladser til udsatte borgere. I de udsatte byområder er der et potentiale i at fremme målsætninger i Politik for Udsatte Byområder, såsom bedre byliv og beskæftigelse, via socialøkonomiske virksomheder. Flere boligorganisationer i KAB-fællesskabet og fsb har ambitioner om at understøtte socialøkonomiske virksomheder og efterlyser et tættere samarbejde med kommunen. Med dette initiativ vil Teknik- og Miljøforvaltningen kunne understøtte kommunens muligheder for at fremme etablering og drift af socialøkonomiske virksomheder. Dette fx ift. lokalisering af ledige lejemål i enten almene eller kommunale lokaler samt bidrag til at afklare muligheden for et tættere samarbejde med relevante forvaltninger. Dette er relevant både indenfor og udenfor de udsatte byområder.

Sociale investeringer

I et socialt investeringsprogram går en myndighed, en velfærdsleverandør og en investor sammen om at gennemføre en indsats, der både kan skabe sociale forandringer for den enkelte og på sigt kan skabe gevinster på et offentligt budget ved fx at få borgere i beskæftigelse eller styrke borgernes fysiske og mentale sundhed. Teknik- og Miljøforvaltningen vil med dette initiativ afsøge, om der blandt kommunale og boligorganisatoriske parter er grundlag for at lave en pilotindsats ud fra en social investeringstilgang. Sociale investeringer er en tilgang, som i de seneste år på landsplan har fået større bevågenhed, også blandt almene boligorganisationer, herunder i Boligselskabernes Landsforening (BL). På statsniveau er der i regi af Social- og Ældreministeriet nedsat en tværministeriel taskforce, der i foråret 2022 er kommet med anbefalinger til at fremme sociale investeringer. Ligeledes har staten nedsat 'Den sociale investeringsfond', og i privat regi er der også etableret 'Den sociale kapitalfond'.

Videre proces

Teknik- og Miljøudvalget vil i efteråret 2023 blive orienteret om status på indsatserne i forbindelse med statusopdatering for Politik for Udsatte Byområder. Udvalget vil yderligere blive orienteret om indsatsernes status i efteråret 2024. Almene boligorganisationer og relevante forvaltninger i Københavns Kommune vil blive inddraget. Ligeledes vil der efter behov blive inddraget relevante fonde og civilsamfundsaktører.

Overordnede målsætninger og effekter

Budgetnotatet bidrager til målopfyldelse i Politik for Udsatte Byområder.

Økonomi

Initiativet har estimerede serviceudgifter på 0,3 mio. kr. (halvt årsværk). i 2023, 0,7 mio. kr. (helt årsværk) i 2024 og 0,3 mio. kr. (halvt årsværk) i 2025.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2023 p/l)	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	I alt
- Årsværk	Service	341	681	341		1.363
Udgifter i alt		341	681	341	0	1.363

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativet vurderes at være ukompliceret, og der er ingen risici forbundet hermed.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Service (1.000 kr. - 2023 p/l)	Bevilling	2023	2024	2025	2026	I alt
- Årsværk	1000	341	681	341		1.363
Serviceudgifter i alt		341	681	341	0	1.363

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende					X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst	
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest	

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-initiativ (KIT)		X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.

TM79 Nedbringelse af sagsbehandlingstider og øget transparens i byggesagsbehandlingen (bevillingsudløb)

Baggrund

Der er i tidligere års budgetforhandlinger og overførselssager bevilget midler til nedbringelse af sagsbehandlingstiderne på byggesagsområdet. Dette primært i form af en række midlertidige bevillinger. Teknik- og Miljøudvalget orienteres løbende om forvaltningens arbejde med at nedbringe sagsbehandlingstiderne og blev senest den 20. juni 2022 forelagt indstilling om prognose for sagsbehandling af byggesager med en række underliggende initiativer med henblik på at komme i mål med nedbringelsen af sagsbehandlingstiderne. Det er en forudsætning for prognosen, at der findes yderligere finansiering i 2023 og frem som beskrevet nedenfor. Såfremt der bevilges midler til initiativ 1-4, sikres det, at alle sager modtaget fra 1. juli 2023 gennemsnitligt overholder servicemålene for byggesager.

Teknik- og Miljøudvalget har i forbindelse med udvalgets budgetbidrag oversendt finansiering af videreførelse af bevilling til udvidet forhåndsdialog til forhandlingerne om Budget 2023.

Indhold

Byggesagsområdet i Københavns Kommune er præget af en høj kompleksitet, og der er, blandt andet grundet ændringer i bygningsreglementet, sket en ophobning af sager, der afventer byggetilladelse. Det har øget presset på byggesagsbehandlingen. I dette budgetnotat præsenteres seks initiativer, hvoraf de første fem har til hensigt at nedbringe sagsbehandlingstiderne, mens det sidste forventes at øge tilfredsheden blandt ansøgere.

Teknik- og Miljøudvalget blev den 20. juni forelagt indstilling om prognose for sagsbehandling af byggesager. Den opdaterede prognose viser, at sagsbunken (nationale servicemål) forventes afviklet 1. juli 2023, hvilket er et kvartal senere end i prognosen fra august 2021. Prognosen viser, at sagsmængden vil være nedadgående frem mod 1. juli 2023, hvorefter sagsbehandlingstiden vil være forbedret. Det er en forudsætning for overholdelse af prognosen, at der findes finansiering til initiativerne 1-4.

Det fremgik desuden, at Teknik og Miljøforvaltningen har igangsat en række initiativer inden for de tre kategorier *forbedret sagsbehandlingstid*, *forbedret kundeoplevelse* og *attraktiv arbejdsplads*. De præsenterede initiativer på mødet forudsætter, at der findes finansiering i Budget 2023 til initiativ 1-4 og 6.

Det blev med Budget 2020 vedtaget, at Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen i 2023 udarbejder en budgetanalyse af byggesagsområdet, der blandt andet skal afdække, om driften er bragt i balance og sagsbehandlingen drives

effektivt. Den del af sagspuklen, der forventes nedbragt pr. 1. juli 2023, er sager med nationale servicemål. Dette er dog som nævnt ovenfor under forudsætning af, at der i Budget 2023 afsættes midler til fortsat at afholde udvidet forhåndsdialog samt øget bevilling til ekstern konsulent. Sagsbunken for øvrige sager, som fx anmeldelsessager, lovliggørelsessager mm., er større end antallet af sager med servicemål. Forvaltningen søger midler udover 2023 – i 2024, 2025 og 2026, til at få afviklet denne sagspukkel og nedbringe sagsbehandlingstiden for denne type sager. I 2024, 2025 og 2026 søges der om midler til fortsat at afholde udvidet forhåndsdialog, fastholdelse af medarbejdere og nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen. Såfremt budgetanalysen viser, at finansieringsbehovet til afvikling af sagsbunker er mindre end forudsat, vil overskydende midler blive tilbageført kommunekassen.

Initiativerne 1-4 er afhængige og en forudsætning for at sagsbunken på byggesager er afviklet pr. 1. juni 2023. Såfremt der sker en skalering af disse, vil det medføre en behov for opdatering af den prognose for byggesagsområdet, der er forelagt for Teknik- og Miljøudvalget den 20. juni 2022. Initiativ 5 og 6 er gensidigt uafhængige.

Initiativ 1. Udvidet forhåndsdialog - bevillingsudløb (5,2 mio. kr. årligt i 2023 og frem på service)

Der blev i Budget 2019 afsat en midlertidig bevilling til at udvide forhåndsdialogen i byggesager, og bevillingen udløber ved udgangen af 2022. Teknik- og Miljøudvalget besluttede med udvalgets budgetbidrag at oversende finansieringen af bevillingsudløbet til forhandlingerne om Budget 2023.

Udover at være en vigtig og påskønnet service for byggesagsansøgerne er den udvidede forhåndsdialog med til at nedbringe sagsbehandlingstiden. Med forhåndsdialogen bliver byggesagerne bedre belyst allerede inden og under ansøgningsfasen, hvorved der sikres bedre materiale fra ansøgerne, så sagsbehandlingen kan foregå hurtigst muligt. I dag er næsten 70 % af alle byggeansøgninger mangelfulde i et omfang, der gør, at de ikke kan sagsbehandles fra begyndelsen.

Uden en videreførelse af bevillingen kan Teknik- og Miljøforvaltningen ikke fortsætte den udvidede forhåndsdialog. Det vil medføre en stigning i antallet af mangelfulde ansøgninger, som i sidste ende vil påvirke serviceniveauet i byggesagsbehandlingen og øge sagsbehandlingstiden.

Med dette initiativ foreslås det at videreføre bevillingen til at fastholde byggesagsbehandlere til udvidet forhåndsdialog for 5,2 mio. kr. årligt.

Initiativ 2. Øget ekstern byggesagsbehandling (4,7 mio. kr. i 2023 på service)

Teknik- og Miljøforvaltningen har i 2020-2022 haft gavn af at kunne købe sig til dele af byggesagsbehandlingen hos en ekstern leverandør for at håndtere udsving i sagsmængderne og for at håndtere rekrutteringsudfordringer på området. Der blev i efteråret 2021 indgået en ny aftale med den eksterne samarbejdspartner efter den nuværende kontrakts udløb med udgangen af 2021.

Prognosen, der blev udarbejdet i 2021, er i foråret 2022 blevet justeret ift. ændringer i forudsætninger om fx tidsforbrug pr. sag, antal indkomne sager, sygefravær mv. Den opdaterede prognose viser, at der er behov for yderligere tiltag såsom hurtigere screening, flere standardiserede procedurer mv, hvis sagsbehandlingstiden og mængden af sager skal nedbringes i 2023 og 2024.

Med bevillingen fra Budget 2022 var det forvaltningens forventning, at den eksterne leverandør for en bevilling på 2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 ville kunne levere 170 sagsforberedelser om året. Da erfaringen med den eksterne konsulent viser, at det er en

effektiv måde at få bidraget til et stigende antal afgørelser, anbefales det, at der afsættes yderligere midler, så der kan foretages 500 sagsforberedelser i 2023. De 500 sagsforberedelser er en forudsætning for den opdaterede prognoses målsætning om, at sagsbunken (nationale servicemål) forventes afviklet 1. juli 2023, samt at ansøgninger modtaget efter 1. juli 2023 gennemsnitligt vil overholde servicemålene for byggesager. Det kræver yderligere 4,7 mio. kr. i 2023. Opgaven skal i givet fald i udbud igen i 2022 og igangsættes efter budgetforhandlingerne.

Initiativ 3. Videreførelse af bevilling til fastholdelse af medarbejdere – bevillingsudløb 2024 (12,9 mio. kr. samlet på service i 2024-2026)

Der blev ved Budget 2022 afsat en midlertidig bevilling til, at Teknik- og Miljøforvaltningen kunne fastholde en række medarbejdere til byggesagsbehandlingen. Bevillingen er anvendt til at fastholde medarbejdere til byggesagsbehandling og bidrager derigennem til at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesager. Bevillingen udløber med udgangen af 2023, og det foreslås, at bevillingen videreføres i 2024-2026 for sikre ro og budgetsikkerhed på området.

Ansættelse af medarbejdere er en meget tidskrævende proces, der involverer mange medarbejdere, da nye medarbejdere som udgangspunkt skal oplæres af allerede ansatte ved sidemandsoplæring. En ny medarbejders bidrag til sagsbehandlingen slår først igennem efter et længere oplæringsforløb, og fastholdelse af medarbejdere er derfor et godt værktøj for at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesager.

Initiativ 4. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen – bevillingsudløb 2024 (12,0 mio. kr. samlet på service i 2024 og 2025)

Der blev ved Budget 2022 afsat en midlertidig bevilling til, at Teknik- og Miljøforvaltningen kunne ansætte 10 årsværk til sagsbehandling af sagerne i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen herunder lovliggørelsessager og anmeldelsessager. Bevillingen bidrager til nedbringelse af sagsbehandlingstiden på denne type sager, men udløber med udgangen af 2023.

Forvaltningen forventer fortsat en stigning i antallet af sager i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen, og der er derfor brug for at kunne fastholde medarbejdere ved længere ansættelser. Det foreslås derfor, at bevillingen videreføres i 2024 og 2025, hvorefter antallet af sager i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen forventes at ligge på et acceptabelt niveau.

Den afsluttende del af byggesagsbehandlingen er vigtig for især erhvervs kunder, da bygherrer ikke kan ibrugtage det opførte byggeri, før færdigmelding er behandlet, og der er givet ibrugtagningstilladelse. En længere sagsbehandlingstid har derfor stor negativ effekt på økonomien for bygherrer, der netop i denne fase af byggeriet – det færdige byggeri – forventer at få indtjening ved salg eller udlejning.

Initiativ 5. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i byudviklingsområder – bevillingsudløb 2024 (1,4 mio. kr. årligt på service i 2024-2026)

Der blev ved Budget 2022 afsat en midlertidig bevilling til, at Teknik- og Miljøforvaltningen kunne ansætte to medarbejdere til sagsbehandling af sager i byudviklingsområder, da der kunne konstateres en stigning i antallet af sager og kompleksiteten på dette område. Bevillingen udløber med udgangen af 2023.

Bevillingen bidrager til at nedbringe sagsbehandlingstiden, men der kan fortsat konstateres mange og komplicerede sager på området, hvilket forventes at fortsætte i fremtiden. For fortsat at kunne følge med udvikling og bidrage til at nedbringe

sagsbehandlingstiden herunder ikke mindst for almene boliger, foreslås det, at bevillingen videreføres til og med 2026.

Initiativ 6. Udvikling af IT-løsning til øget transparens i byggesagsbehandlingen (5,4 mio. kr. på anlæg i 2023)

Det høje pres på byggesagsbehandlingen medfører, at ansøgerne aktuelt oplever lange sagsbehandlingstider på området. Ventetiden opleves af ansøgerne som en 'black box' og kan skabe frustration. Ansøgerne tildeles først en sagsbehandler et stykke inde i forløbet, og indtil da er der ikke mulighed for at få konkrete svar. Som resultat modtager Teknik- og Miljøforvaltningens kontaktcenter mange henvendelser fra ansøgere, som føler sig uoplyste.

Med dette initiativ søges midler til at udvikle en digital løsning, som kan skabe transparens og styrke ansøgernes indblik i, hvornår deres sag forventes at blive tildelt en sagsbehandler, og hvornår der kan forventes afgørelse i sagen. IT-løsningen vil dels bygge på eksisterende viden og dels på nye funktionaliteter. Løsningen opbygges således, at ansøgere til sager, der har tilknyttet et nationalt servicemål – modtager disse oplysninger.

I forbindelse med udvikling og implementering af løsningen vil der være fokus på kommunikationstiltag, således at brugerperspektivet understøttes optimalt i løsningen. Kommunikationsindsatsen indeholder blandt andet en indledende kortlægning og analyse med bistand fra eksterne konsulenter samt en brugerundersøgelse, hvor behov for kommunikation undervejs i processen fra ansøgning til afgørelse undersøges.

Analysen skal belyse, hvordan der bedst kommunikeres med borgerne undervejs i sagens gang, herunder hvilke data der understøtter dette, og hvilke hovedfaser byggesagsprocessen kan opdeles i. Analysen vil også anvende Process Mining værktøjer til at visualisere tidsforbrug, ventetid, flaskehalse og optimeringspotentialer i byggesagsprocessen.

Dernæst udarbejdes IT-løsningen, som opbygges i samarbejde med Koncern IT og ekstern leverandør. Løsningen bygges med data fra det fagsystem, der anvendes til sagsbehandling i dag. Fra fagsystemet kan der genereres et estimat for sagsbehandlingstiden fordelt på de forskellige ansøgningstyper, der er omfattet af servicemål. Estimatet for sagsbehandlingstiden opdateres løbende, og estimaterne pålægges en statisk buffer, som kan ændres ved større forandringer i forudsætningerne.

Når sagen nærmer sig det estimerede afgørelsestidspunkt, initieres en genberegning af tidspunktet for afgørelsen. Er sagen afgjort eller tæt på afgørelse, sker der ikke yderligere.

Kommunikation til ansøger om byggeansøgningen:

1. Løsningen kan enten bygges ind i den kommunikation, der allerede i dag foregår via Byg og Miljø (BOM FISKId#1287), hvor løsningen kan kombineres med den eksisterende robot, der kvitterer for indsendelse af ansøgning.
2. Alternativt kan løsningen opbygges som et nyt site på kk.dk, hvor borgeren får mulighed for at få indblik i procestid for sin sag via sagsnummer eller lignede.

Den endelige løsning afhænger af, hvad den indledende analyse peger på samt de tekniske og juridiske muligheder. Men for ansøgeren vil en løsning 2 med fx navnet www.minbyggesag.kk.dk kunne give bedst værdi, da både byggerådgivere og borgere her vil kunne finde oplysninger om deres byggesager.

Da løsningen er opbygget som et samspil mellem forskellige teknologier, robotter og IT-systemer, kan der være usikkerheder forbundet med de anvendte data, der kommunikerer til ansøger. Der vil derfor være behov for efter idriftsættelse hurtigt at identificere og implementere forbedringer i løsningen. Det er der afsat midler til i budgetnotatet.

Økonomi

Initiativ 1 – 5 har samlede estimerede serviceudgifter på 9,9 mio. kr. i 2023, 16,9 mio. kr. årligt i 2024 og 2025, 10,9 mio. kr. i 2026 og 5,2 mio. kr. fra 2027 og frem. Initiativ 6 har estimerede anlægsudgifter på 5,4 mio. kr. i 2023 og afledte driftsudgifter på 0,6 mio. kr. i 2023 og 1,2 mio. kr. i 2024 og frem til hosting og licenser. Initiativ 1-5 forventes ibrugtaget fra januar 2023 og initiativ 6 forventes ibrugtaget december 2023.

Table 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget <i>(1.000 kr. - 2023 p/l)</i>	Styrings- område	2023	2024	2025	2026	I alt
<i>Initiativ 1. Udvidet forhåndsdialog (bevillingsudløb i 2023)</i>						
- Udvidet forhåndsdialog	Service	5.200	5.200	5.200	5.200	20.800
Initiativ 1 i alt		5.200	5.200	5.200	5.200	20.800
<i>Initiativ 2. Ekstern byggesagsbehandling</i>						
- Ekstern byggesagsbehandling	Service	4.700				4.700
Initiativ 2 i alt		4.700				4.700
<i>Initiativ 3. Videreførelse af bevilling til fastholdelse af medarbejdere (bevillingsudløb i 2024)</i>						
- Fastholdelse af medarbejdere	Service		4.300	4.300	4.300	12.900
Initiativ 3 i alt			4.300	4.300	4.300	12.900
<i>Initiativ 4. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen (bevillingsudløb i 2024)</i>						
- Nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen	Service		6.000	6.000		12.000
Initiativ 4 i alt			6.000	6.000		12.000
<i>Initiativ 5. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i byudviklingsområder (bevillingsudløb i 2024)</i>						
- Nedbringelse af sagsbehandlingstider i byudviklingsområder	Service		1.374	1.374	1.374	4.122
Initiativ 5 i alt			1.374	1.374	1.374	4.122
<i>Initiativ 6. It-løsning til øget transparens</i>						
Analyse og kortlægning	Anlæg	1.000				1.000
Udvikling af IT-løsning	Anlæg	2.800				2.800
Udbud og teknisk implementering	Anlæg	919				919
Udgifter til intern bygherreorganisation	Anlæg	681				681
Afledt drift og vedligehold (Drift, hosting, licenser og vedligehold)	Service	600	1.200	1.200	1.200	4.200
Initiativ 6 i alt		6.000	1.200	1.200	1.200	9.600
Udgifter i alt		15.900	18.074	18.074	12.074	64.122

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering for initiativ 1 - 5 er, at initiativerne vurderes at være ukomplicerede, og der er derfor ikke afsat risikotillæg. Der er dog risiko for at

forudsætningerne for prognosen ikke passer til den faktiske udvikling eksempelvis hvis forvaltningen modtager et større antal byggeansøgninger, får flere sager af andre typer eller at lovgivningen ændrer sig.

Den overordnede risikovurdering for initiativ 6 er, at initiativet vurderes at være kompliceret. Det skyldes en risiko for, at data fra fagsystemet ikke giver tilstrækkeligt præcise resultater til oplysning om tildeling og afgørelsestidspunkt. Der kan være tekniske og driftsmæssige risici i forbindelse med etableringen af løsningen, som er afhængig af eksisterende systemer og automatiseringsløsninger. Som beskrevet er løsningen et samspil mellem teknologier som forudsigelsesmodeller og robotløsninger, hvilket erfaringsmæssigt giver anledning til risici i forbindelse med udvikling og implementering. Der er derfor afsat budget til forbedring af løsningens bagvedliggende data med henblik på tilretning af prognosemodellen.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

Anlæg (1.000 kr. – 2023 p/l)	Bevilling	2023	2024	2025	2026	I alt	*
<i>Serviceudgifter</i>							
- Initiativ 1 Udvidet forhåndsdialog (bevillingsudløb)	1000	5.200	5.200	5.200	5.200	20.800	
- Initiativ 2 Ekstern byggesagsbehandling	1000	4.700				4.700	
- Initiativ 3. Videreførelse af bevilling til fastholdelse af medarbejdere	1000		4.300	4.300	4.300	12.900	
- Initiativ 4. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen	1000		6.000	6.000		12.000	
- Initiativ 5. Videreførelse af bevilling til nedbringelse af sagsbehandlingstider i byudviklingsområder	1000		1.374	1.374	1.374	4.122	
Serviceudgifter i alt		9.900	16.874	16.874	10.874	54.522	
- Initiativ 6. Analyse og kortlægning	2000	1.000				1.000	1.000*
- Initiativ 6. Udvikling af IT-løsning	2000	2.800				2.800	2.800*
- Initiativ 6. Udbud og teknisk implementering	2000	919				919	919*
- Initiativ 6. Udgifter til intern bygherreorganisation	2000	681				681	681*
Anlægsudgifter i alt		5.400				5.400	
<i>Afledte serviceudgifter</i>							
- Initiativ 6. Afledt drift og vedligehold (Drift, hosting, licenser og vedligehold)	1000	600	1.200	1.200	1.200	4.200	
Afledte serviceudgifter i alt		600	1.200	1.200	1.200	4.200	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende					X
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst	
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest	

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X
IT-projekt (KIT)	X	

Tidligere afsatte midler

I Budget 2019 blev der afsat 5,6 mio. kr. på service i 2020 og 5,4 mio. kr. i 2021-2022 til at udvide den skattefinansierede forhåndsdialog i byggesager.

Ved Budget 2020 blev der afsat henholdsvis 13,0 mio. kr. i 2020, 7,5 mio. kr. i 2021 og 3,0 mio. kr. i 2022 og frem til at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesagsområdet, kompetenceløft af byggesagsbehandlere og et løft til håndtering af den stigende sagsmængde.

Ved Overførselssagen 2019/2020 blev der afsat 3,9 mio. kr. i 2020 og 1,4 mio. kr. i 2021 til styrket byggesagsbehandling.

Ved Overførselssagen 2020-2021 blev der afsat 4,0 mio. kr. i 2021 til ekstern byggesagsbehandling for at nedbringe sagsbehandlingstiden på byggesagsområdet.

I Budget 2022 blev der afsat 7,1 mio. kr. på service i 2022 og 2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til ekstern byggesagsbehandling. Samtidig blev der afsat 4,3 mio. kr. årligt på service i 2022 og 2023 til at fastholde medarbejdere samt 4,5 mio. kr. på service i 2022 og 6,0 mio. kr. i 2023 til at nedbringe sagsbehandlingstider i den afsluttende del af byggesagsbehandlingen. Endelig blev der afsat 1,4 mio. kr. årligt på service i 2022 og 2023 til at nedbringe sagsbehandlingstider i byudviklingsområder.

(1.000 kr., løbende p/l)	2020	2021	2022	2023	2024
Budget 2019	5.550	5.400	5.400		
Budgetaftale 2020	13.000	7.500	3.000	3.000	3.000
Overførselssagen 2019-2020	3.900	1.400			
Overførselssagen 2020-2021		4.000			
Budget 2022			17.300	12.200	2.000
Afsatte midler i alt	22.400	18.300	25.700	15.200	5.000

ØK57 Hjælp til gangbesværede i forbindelse med langvarige gravearbejder og omlægning af busruter

Baggrund

Dansk Folkeparti har anmodet om et budgetnotat vedrørende hjælp til gangbesværede i forbindelse med langvarige byudviklingsprojekter, vejarbejde og omlægning af busruter. Budgetnotatet skal indeholde tre initiativer:

1. Beboerorientering om langvarige gravearbejder og omlægning af busruter
2. Særkørsel til gangbesværede i forbindelse med lægebesøg og indkøb direkte til og fra matriklen under langvarige byudviklingsprojekter, vejarbejde og omlægning af busruter samt refusion af taxaudgifter, såfremt særkørsel ikke er mulig.
3. Bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere og besøgende i Københavns Kommune. Analysen skal afdække, hvor der vil være for langt ned til bussen på krykker eller med stativ under byudvikling, hvor der ikke er en lift tilgængelig på offentlige steder som metrostationer og hvor der kan blive behov for transport til beboere med gangbesvær til og fra matriklen under byudvikling.

Indhold

Nedenfor er de tre initiativer i projektet beskrevet.

1. Beboerorientering om langvarige gravearbejder og omlægning af busruter

Københavns Kommune arbejder målrettet med information til borgerne i forbindelse med kommunens egne anlægsprojekter. Der udstedes årligt ca. 20.000 gravetilladelser og der stilles krav til private bygherrers kommunikation ved grave- og anlægsarbejder. Kravene er forskellige alt efter projekternes størrelse.

Københavns Kommune tilbyder ikke i dag vejledning i kommunikation i forbindelse med gravearbejder. Private bygherrer er selv ansvarlige for, at de opfylder informationsforpligtigelserne.

Det foreslås, at private bygherrer tilbydes vejledning og information om kommunikationsbehov og kommunikationskanaler med henblik på at sikre en ensartet, god kommunikationsindsats i større private grave- og anlægsarbejder på vejarealer. I den forbindelse kan der arbejdes strategisk med kommunens egne kommunikationskanaler, fx Facebook og trafikradio, til at informere om større private grave- og anlægsarbejder i byen.

Det foreslås, at der årligt afsættes 0,75 mio. kr. til et årsværk til samarbejdet med de private bygherrer.

2. Undersøgelse vedrørende særkørsel og eventuel refusion af taxaudgifter

Det er nødvendigt at foretage en nærmere vurdering af de ønskede ordninger om tilbud om særkørsel og refusion af taxaudgifter, før der evt. kan træffes en beslutning herom. Det gælder både de juridiske forhold (relevant lovgrundlag), omfang og efterspørgsel samt mulig organisering og administration af sådanne ordninger.

Med hensyn til juridiske forhold, skal det undersøges, hvordan lovgrundlaget er ift. Movias flextrafikordning og muligheder for refusion af taxaudgifter. Der er bl.a. klare juridiske rammer ift. visitation af flextrafik, og det skal undersøges, om disse og andre lovgrundlag muliggør særkørsel og refusion af taxaudgifter ved langvarige byudviklingsprojekter, vejarbejde og omlægning af busruter.

For at få et overblik over behovet for de ønskede ordninger, er det derudover nødvendigt at undersøge, hvor ofte der er langvarige byudviklingsprojekter, vejarbejde og omlægning af busruter, hvor gangbesværede er blevet forhindrede i at komme til lægen, handle ind osv. Dette kan f.eks. gøres ved at analysere de seneste års langvarige byudviklingsprojekter, vejarbejde og omlægning af busruter og undersøge, hvor ofte det har forhindret gangbesværede i at komme til lægen, handle ind osv. Hvis lovgrundlaget muliggør de ønskede ordninger, skal der udarbejdes en model for tildeling af særkørsel og refusion af taxakørsel, som kan administreres smidigt. I modellen skal det afklares, hvor stor ulempen i form af eksempelvis længere gangafstand ved vejarbejde skal være for den enkelte, før der tilbydes særkørsel. Formålet er sikre, at der er klare regler for, hvordan og hvornår særkørslen tilbydes, og dermed at borgerne behandles lige.

Det foreslås, at der afsættes 0,3 mio. kr. til undersøgelsen.

Undersøgelsen vil blive gennemført i et samarbejde mellem Økonomiforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, Socialforvaltningen og Movia. Økonomiforvaltningen vil være ansvarlig for arbejdet med undersøgelsen. Midlerne skal anvendes til ekstern rådgivning.

3. Bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere

Teknik- og Miljøforvaltningen udarbejdede i 2017 en kortlægning af tilgængelighedsbarrierer i alle ti bydele med henblik på at forbedre tilgængeligheden for færdselshandicappede. Teknik- og Miljøudvalget godkendte kortlægningen den 19. juni 2017 ([link](#)). På baggrund af samme analyse er der i budgetnotat TM93 "Øget tilgængelighed for ældre og mennesker med handicap, Bydækkende" præsenteret anlæg af fem tilgængelighedsruter.

I forlængelse af den tidligere udarbejdede analyse foreslås det, at der afsættes midler til en bydækkende analyse af tilgængeligheden for gangbesværede borgere og besøgende i Københavns Kommune.

I analysen kortlægges områder i København, hvor der er langt til offentlig transport (fx tog- og metrostationer og busstoppesteder) samt offentlige- og kulturelle institutioner, rekreative formål, som ikke er tilgængelige i dag.

På baggrund af kortlægningen vil Teknik- og Miljøforvaltningen komme med en anbefaling til tiltag, som kan forbedre fremkommeligheden for gangbesværede sammen med tilhørende anlægsoverslag. Analysen udarbejdes i samarbejde med Handicaprådet, Ældrerådet og lokaludvalg.

Det foreslås, at der afsættes 1,4 mio. kr., og analysen forventes færdig i juni 2023.

Økonomi

De samlede udgifter beløber sig til 4,7 mio. kr. Eksekvering af anlægsprojekter i perioden 2022-2023 er afhængig, at der prioriteres anlægsmåltal i de pågældende år.

Tabel 1 - Oversigt over ønskets aktiviteter på service og anlæg

1.000 kr., 2022 p/l	Styrings- område	2022	2023	2024	2025	I alt
1. Beboerorientering ved private gravearbejder	Service	750	750	750	750	3.000
2. Undersøgelse vedrørende mulighed for at tilbyde særkørsel for gangbesværede under langvarige gravearbejder og eventuel refusion af taxaudgifter	Service	300	0	0	0	300
3. Bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere	Anlæg	850	550	0	0	1.400
Udgifter i alt		1.900	1.300	750	750	4.700

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2 - Hjælp til gangbesværede i forbindelse med langvarige gravearbejder og om-lægning af busruter

1.000 kr., 2022 p/l	Udvalg	Bevilling	2022	2023	2024	2025	I alt	*
Service udgifter								
1. Beboerorientering ved private gravearbejder	TMU	1000 - Ordinær drift	750	750	750	750	3.000	
2. Undersøgelse vedrørende mulighed for at tilbyde særkørsel for gangbesværede under langvarige gravearbejder og eventuel refusion af taxaudgifter	ØU	1118 - ØKF, service	300	0	0	0	300	
Serviceudgifter i alt			1.050	750	750	750	3.300	
Anlægsudgifter								
3. Bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere (ekstern)	TMU	2000 - Ordinær anlæg	752	486	0	0	1.238	*
3. Bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere, udgifter til TMFs bygherreorganisation	TMU	2000 - Ordinær anlæg	98	64	0	0	162	
Anlægsudgifter i alt			850	550	0	0	1.400	

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		

TM040a Biodiversitet – En samlet grundpakke for Københavns Kommune (bevillingsudløb)

Baggrund

Der er blevet politisk bestilt et budgetnotat med en justeret udgave af en grundpakke vedr. implementering af biodiversitetsstrategien til Budget 2024.

Indhold

Biodiversitetsstrategi og handleplan er godkendt af Borgerrepræsentationen den 23. marts 2023. Den samlede biodiversitetsgrundpakke skal sikre, at biodiversitetsdagsordenen forankres og udvikles på tværs af Københavns Kommunes forvaltninger og i samarbejde med borgere og interessenter. Grundpakken skal medvirke til at vise, at København som hovedstad sætter dagsordenen for biodiversitet i en urban kontekst. Strategiens politiske følgegruppe bestående af overborgmesteren og borgmestrene fra Kultur- og Fritidsforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen samt Danmarks Naturfredningsforenings direktør anbefaler sammen med den administrative styregruppe den samlede biodiversitetsgrundpakke for biodiversitet.

Budgetnotatet består af fire initiativer fra Handleplan 2022-2025.

Konsekvenserne ved manglende finansiering vil være, at initiativerne ikke gennemføres, og at strategien ikke udvikles, som der er lagt op til med beslutningen i Borgerrepræsentationen den 23. marts 2023.

Initiativ 1. Monitoreringsprogram samt udarbejdelse af baseline for Københavns biodiversitet, Teknik- og Miljøforvaltningen (8,1 mio. kr. i service i 2024-2028)

Initiativet består af et monitoreringsprogram med fastlæggelse af en baseline for biodiversitet i København. Initiativet indeholder en samlet monitorering af den grønne og blå biodiversitet i København. Der vil blive udvalgt lokaliteter, som giver et repræsentativt billede af biodiversitet i hele København (primært på kommunale arealer). I 2024 skal der udføres en baseline for biodiversiteten i den ferske blå natur og den grønne natur (naturområder, parker, skolegårde, pladser og grønne gårde). På det marine område er der udført baselineundersøgelser for bunddyr, vegetationstyper og udbredelse. På det ferske område skal der gennemføres en baselineundersøgelse i 2024. Monitoreringen vil først afspejle en reel udvikling efter en årrække, hvorfor det er afgørende at videreføre initiativet udover 2028.

På baggrund af baselineundersøgelserne udvælges der et færre antal lokaliteter til den efterfølgende løbende monitorering, der for de grønne og ferske områder skal foregå hvert 2. år og for de marine områder ligeledes hvert 2. år.

Princippet for monitoreringen er, at der på de udvalgte lokaliteter registreres antal arter efter samme metode fra gang til gang. På baggrund af monitoreringen kan det vurderes, om biodiversiteten er i frem- eller tilbagegang.

I initiativet indgår ressourcer svarende til et årsværk i Teknik- og Miljøforvaltningen til udbud af monitoreringen, herunder fx dialog med private grundejere, private vandlaug samt By og Havn, opfølgning på og formidling af de indkomne data, involvering af universiteterne til videreudvikling af metode og koordinering af supplerende registreringer.

Monitoreringsprogram er handleplanen for biodiversitets indsats 1.2.

Der afsættes desuden midler til en koordinator, der sikrer overblik over fremdriften af de igangsatte indsatser under handleplanen og koordinerer af biodiversitetsdagsordenen på tværs af forvaltningerne. Koordinatoren laver også en årlig statusredegørelse og opdatering af handleplanen hvert 4. år, herunder en vurdering af behov for opdatering af strategien.

Projektlederen forankres i Teknik- og Miljøforvaltningen og vil være kommunens samlede indgang til biodiversitetsstrategien og handleplanen. Ressourcen er en forudsætning for det videre arbejde med strategien. Implementering af specifikke indsatser indenfor biodiversitetsstrategien vil altid ligge i de enkelte forvaltninger.

Leverancer

- Tværgående overblik over fremdriften af forvaltningernes biodiversitetsindsatser indenfor handleplanen.
- Sparringspartner og videndeling i konkrete kommunale projekter.
- Årlig statusredegørelse med forslag og anbefalinger til fremdrift.
- Hvert 4. år opdatering og videreudvikling af handleplaner.
- Servicering og besvarelse af politiske spørgsmål om biodiversitet jf. strategi og handleplans rammer.

Koordinatoren er en del af handleplanen for biodiversitets indsats 3.1.

Initiativ 2. Tværkommunal pulje til at fremme biodiversitet i kommunale bygge- og anlægsprojekter (25,6 mio. kr. i anlæg og 1,7 mio. kr. i service i 2024-2027)

Dette initiativ omhandler en tværkommunal pulje til fremme af biodiversitet i kommunale bygge-, anlægs- og renoveringsprojekter. Puljen henvender sig til alle kommunens forvaltninger.

Puljen har til formål at kickstarte biodiversitetsdagsordenen, herunder træer, sikre synlige resultater på kommunale arealer og skabe viden om fremme af biodiversitet på tværs af forskellige kommunale funktioner. Puljen understøtter biodiversitetsstrategiens temaer om at forbedre eksisterende biodiversitet, tilføre ny biodiversitet og skabe viden og læring om biodiversitet, inspirere og sikre synlige resultater i offentlige tilgængelige byrum. Puljen skal også sikre testmuligheder med henblik på at udvide forvaltningernes videns- og erfaringsgrundlag samt danne afsæt for det fremadrettede arbejde med biodiversitet fx ifm. revidering af funktionsprogrammer, vejledninger eller lign.

Der vil til de enkelte anlægsprojekter kunne disponeres midler fra puljen til fx beplantning/vækstmedier for at øge biodiversiteten. Det gøres bl.a. for at beskytte/forbedre eksisterende biodiversitet, skabe ny biodiversitet samt til formidlings- og læringstiltag, herunder analyse af eksisterende biodiversitet og biodiversitetspotentialer, 0-punktsmålinger og evaluering. Projekter med robuste løsninger og lang levetid vil blive prioriteret først. Puljen kan således bidrage til hurtigere realisering af strategiens målsætninger, idet allerede vedtagne og finansierede bygge- og anlægsprojekter kan indarbejde biodiversitetstiltag og derigennem bidrage til realiseringen af strategien. Midlerne kan disponeres til allerede finansierede anlægsprojekter, hvor der ikke er afsat midler til biodiversitet eller til anlægsprojekter, hvor der ønskes ekstra tiltag for fremme af biodiversitet udover det, der ligger i grundfinansieringen.

De enkelte forvaltninger beslutter, hvilke projekter der skal tildeles midler, men skal kunne dokumentere, at de lever op til kriterierne for tildeling af puljemidler. Puljemidler kan om disponeres i dialog med forvaltninger og orientering af styregruppe. Udmøntning af puljen vil ske løbende over en 4-årig periode. En samlet afrapportering om puljen indgår i den årlige statusrapport, som fremlægges for BR i juni måned. Evalueringen/læring af effekten af puljen vil fremgå af statusrapporten, der fremlægges juni 2028.

Kriterier for tildeling af puljen

- Puljen kan tildele midler til fremme af biodiversitet i bygge-, anlægs- og renoveringsprojekter der vedrører nyanlæg, modernisering og renovering samt bygge- og anlægsprojekter med et kultur- eller uddannelsesformål om biodiversitet.
- Puljen giver tillæg til biodiversitet i allerede vedtagne og finansierede projekter, hvor der ikke er afsat midler til biodiversitet eller projekter, hvor der ønskes ekstra tiltag for fremme af biodiversitet udover det, der ligger i grundfinansieringen.
- Puljen kan tildele midler til merudgifter til rådgivning, anlæg og afledt drift. Driftsmidler udbetales kun til drift og pleje af arealer som ikke allerede driftes eller, hvor der er behov for tillæg, da plejen er en anden.
- Projekter som modtager puljemidler skal være realiserbare for andre kommunale bygge-, anlægs- og renoveringsprojekter fremadrettet. Puljen er således ikke tiltænkt til realisering af 'fyrtårnsprojekter' indenfor biodiversitet baseret på uforholdsmæssigt store budgetter. Puljen skal give mulighed for test af konkrete løsninger, som kan videreføres til andre projekter og bidrage til vurdering af, om biodiversitet i projekter skal afstedkomme et større økonomisk råderum i anlæg og afledt drift.
- Puljen skal tildele midler til projekter på tværs af forskellige typer af kommunale funktioner, så der i vides muligt omfang skabes synlige resultater og viden inden for alle typer kommunale funktioner.
- Puljen kan tildele midler til projekter, der understøtter biodiversitetsstrategiens 4 temaer.
- Projekterne skal udvælges i 2024 - 2025.
- Der kan bevilges op til 0,5 mio. kr. pr. projekt.

Puljen forankres og administreres i Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen. Den løber over en 4-årig periode og lukkes, når midlerne er opbrugt. Puljen fordeles via et rammebeløb til hver forvaltning, som fastsættes efter en

fordelingsnøgle primært på baggrund af forvaltningernes gennemsnitlige årlige budgetter til anlæg og renovering.

Puljen er handleplanen for biodiversitets indsats 2.2. Initiativet er skalerbart.

Initiativ 3. Pulje til borgerdrevne indsatser for mere biodiversitet i København (bevillingsudløb), Teknik- og Miljøforvaltningen (8,0 mio. kr. i anlæg i 2024-2025)

Initiativet består af en videreførelse af den eksisterende borgerrettede biodiversitetspulje, som har bevillingsudløb med udgangen af 2023. Biodiversitetspuljen blev oprettet i forlængelse af arbejdet med Københavns Kommunes biodiversitetsstrategi, som skal gælde 2022-2050 (BR den 1. oktober 2020, A, B, C, F, O, V og Fremad). Puljen giver mulighed for, at borgere, foreninger og lokaludvalg kan formulere biodiversitetsprojekter på privat eller offentligt areal og søge finansiering til realiseringen fra puljen. Puljens mål er at fremme bynatur, naturoplevelser og naturglæde med bred inddragelse af københavnere, private grundejere og Danmarks Naturfredningsforening.

Borgerne har vist stor interesse for puljen. Puljen har i 2021, 2022 og i første runde af 2023 modtaget 476 ansøgninger, og der er søgt for i alt 28,5 mio. kr. Bedømmelsesudvalget har foreløbig valgt at støtte 141 projekter med i alt 5,6 mio. kr. Den resterende del af puljen fra 2023 tildeles i efteråret, således at alle midler er opbrugt.

Omfangsmæssigt er der stor variation i de støttede projekter. Projekterne spænder fra vidtfavnende initiativer med etablering af både vandhuller, beplantning, formuldning, kvashegn, fuglehuse, fiskebørnehaver og formidlingsaktiviteter til små initiativer med lidt beplantning, et insekthotel eller lignende.

Udover administration af puljen, gennemføres der orienteringsmøder, tilbydes inspiration og viden samt pakked løsninger fx facadepakke, som gør det nemt og hurtigt for københavnere at komme i gang med at arbejde med biodiversitet.

Puljen er handleplanen for biodiversitets indsats 2.14. Initiativet er skalerbart.

Initiativ 4. Screening af biodiversitet og udpeging af potentialeområder i Københavns Kommune, Økonomiforvaltningen (1,0 mio. kr. i service i 2024-2025)

Dette initiativ omhandler en kortlægning af eksisterende biodiversitet i Københavns Kommune. Kortlægningen skal afdække forskellige arealtyper og kommunale funktioner såsom grønne områder, arealer ved skoler, kultur- og fritidsfunktioner mv. Derudover udpeges potentialeområder for forbedring af biodiversitet samt anbefalinger til, hvordan biodiversiteten kan bevares og forbedres. Screeningen skal medvirke til at skabe et overblik over, hvor der i dag kan findes biodiversitet samt som fagligt udgangspunkt for, hvordan kommunen bedst muligt bevarer, forbedrer og skaber ny biodiversitet. Screening og udpeging af potentialeområder skal ligeledes medvirke til at udpege vigtige trædesten på tværs af ejerforhold. Screening og udpegingen af potentialeområder vil ske i samarbejde med relevante partnere, herunder forvaltningerne, og resultaterne af screening og udpeging af potentialeområder skal koordineres med det øvrige kommunale udbygningsbehov. Resultatet skal indgå i dialogen med grundejerne om partnerskaber for biodiversitet samt som vidensgrundlag, der kan understøtte flere af biodiversitetspakkens øvrige initiativer fx puljerne.

Udgangspunkt for screeningen er blandt andet kort over byens grønne offentlige tilgængelige arealer (dækkende arealer på min. 500m² med min. 25 pct. vegetationsdække) udarbejdet i 2022, andet kort og data, der dækker øvrige arealer (under 500m² og med mindre end 25 pct. vegetationsdække), kort over kommunale

grønne arealer, fx vegetationsdække analyse, trækronedække o. lign. Kortlægningen skal desuden tænkes sammen med 'Arealplanen for grønne områder' samt klimatilpasning, således de kommunale investeringer i det grønne koordineres og arbejder sammen. Resultaterne fremlægges i en samlet afrapportering der blandt andet indeholder metodebeskrivelse, analyse, konklusioner, anbefalinger, kortmateriale med GIS-kort af screening og potentialeområder m.m.

Økonomiforvaltningen er ansvarlig for gennemførelse af screeningen med fagbistand fra Teknik- og Miljøforvaltningen. Udgifterne anvendes til intern projektledelse samt ekstern bistand.

Screening er handleplanens indsats 1.1.

Økonomi

Initiativ 1 har estimerede serviceudgifter på 1,8 mio. kr. i 2024, 2,0 mio. kr. i 2025, 1,6 mio. kr. i 2026, 2,0 mio. kr. i 2027 og 0,7 i 2028 til løbende monitorering.

Initiativ 2 har anlægsudgifter på 25,6 mio. kr. og serviceudgifter på 1,7 mio. kr. i 2024-2027 til etablering af biodiversitetstiltag herunder til administration af puljen samt evaluering af biodiversiteten. Der skal som en konsekvens af anlægsprojektet tilføres afledte driftsudgifter på 0,5 mio. kr. i 2025, 1,0 mio. kr. i 2026, 1,1 mio. kr. i 2027 og 1,2 mio. kr. i 2028 og frem til pleje og drift af beplantningen.

Initiativ 3 har estimerede anlægsudgifter på 8,0 mio. kr. i perioden 2024-2025 til etablering af biodiversitetstiltag og administration af puljen.

Initiativ 4 har estimerede serviceudgifter på 1,0 mio. kr. i 2024-2025.

Priser for anlæg er p/l-reguleret til 2024-priser. Eksekvering af projekter på anlæg i 2025-2027 er afhængig af, at der prioriteres anlægsmåltal i 2025-2027.

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

(1.000 kr. - 2024 p/l)	Styringsområde	2024	2025	2026	2027	2028	I alt
<i>Initiativ 1. Monitoreringsprogram samt udarbejdelse af baseline for Københavns biodiversitet (TMF)</i>							
- Årsværk til gennemførelse af monitoreringsprogram	Service	650	650	650	650	650	3.250
- Natur på land - løbende monitorering og opfølgning	Service	250	0	150	0	0	400
- Ferskvand - løbende monitorering og opfølgning	Service	250	0	150	0	0	400
- Marint - løbende monitorering og opfølgning	Service	0	650	0	650	0	1.300
- Tværgående projektleder/biodiversitetskoordinator	Service	690	690	690	690	0	2.760
Initiativ 1 i alt		1.840	1.990	1.640	1.990	650	8.110
<i>Initiativ 2. Pulje til at fremme biodiversitet i kommunale anlægsprojekter (TMF og ØKF)</i>							
- Anlæg (TMF)	Anlæg	3.145	3.145	3.145	3.145	0	12.580

- Anlæg (ØKF)	Anlæg	7.365	5.640	0	0	0	13.005
- Administration af puljen og rådgiverbistand til evaluering (ØKF)	Service	330	330	700	330	0	1.690
- Afledt drift og vedligehold	Service	0	490	975	1.090	1.200	3.755
Initiativ 2 i alt		10.840	9.605	4.820	4.565	1.200	31.030
<i>Initiativ 3. Pulje til borgerdrevne indsatser for mere biodiversitet i København (TMF)</i>							
- Biodiversitetspulje	Anlæg	4.000	4.000	0	0	0	8.000
Initiativ 3 i alt		4.000	4.000	0	0	0	8.000
<i>Initiativ 4. Screening af biodiversitet og udpegning af potentialeområder i Københavns Kommune (ØKF)</i>							
- Projektledelse og rådgivningsbistand	Service	1.000	0	0	0	0	1.000
Initiativ 4 i alt		1.000	0	0	0	0	1.000
I alt		17.680	15.595	6.460	6.555	1.850	48.140

Klima

Opgørelse af CO2 vil evt. blive beregnet i konkrete anlægsprojekter.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne er ukomplicerede, og der er derfor ikke afsat midler til uforudsete udgifter.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 2. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. – 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	2024	2025	2026	2027	2028	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>									
- Projektering, initiativ 2 (TMF)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	330	330	330	330		1.320	1.320*
- Udførelse, initiativ 2 (TMF)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	2.320	2.320	2.320	2.320		9.280	9.280*
- Udgifter til bygherreorganisation, herunder administration af pulje og evaluering, initiativ 2 (TMF)	TMU	2000 – Ordinær anlæg	495	495	495	495		1.980	1.980*
- Pulje til etablering af biodiversitet, initiativ 2 (ØKF)	ØU	3170, KEJD anlæg	7.365	5.640				13.005	13.005*
- Etablering af biodiversitetstiltag, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	2.965	2.965				5.930	5.930*
- Udgifter til bygherreorganisation herunder administration af pulje, initiativ 3	TMU	2000 – Ordinær anlæg	1.035	1.035				2.070	2.070*
Anlægsudgifter i alt			14.510	12.785	3.145	3.145	0	33.585	33.585*
<i>Serviceudgifter</i>									
- Monitorering, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	650	650	650	650	650	3.250	
- Udbudsproces, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	500	650	300	650	0	2.100	
- Tværgående projektledelse/biodiversitetskoordinator, initiativ 1	TMU	1000 – Ordinær drift	690	690	690	690		2.760	
- Rådgiverbistand og intern projektledelse, initiativ 4	ØU	1118 – ØKF Service	1.000	0	0	0	0	1.000	

- Administration af puljen, initiativ 2	ØU	1170 - KEJD, service	330	330	0	330	0	990	
- Rådgiverbistand til evaluering af puljen, initiativ 2	ØU	1170 - KEJD, service	0	0	700	0	0	700	
Serviceudgifter i alt			3.170	2.320	2.340	2.320	650	10.800	
<i>Afledte serviceudgifter</i>									
- Vedligehold og afledt drift, initiativ 2 (TMF)	TMU	1000 - Ordinær drift	0	115	225	340	450	1.130	
- Afledt drift og vedligehold, initiativ 2 (ØKF)	ØU	1112 - Fælles rammepuljer	0	375	750	750	750	2.625	
Afledte serviceudgifter i alt			0	490	975	1.090	1.200	3.755	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende						x
Bispebjerg	Indre by	Vesterbro/Kgs. Enghave	Valby	Amager Øst		
Nørrebro	Østerbro	Brønshøj/Husum	Vanløse	Amager Vest		
Adresse/lokaltet:						

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID	X	

Tidligere afsatte midler

I Budget 2021 blev der afsat 1,5 mio. kr. i 2021, 1,2 mio. kr. i 2022 og 1,1 mio. kr. i 2023 til en pulje til flere borgerdrevne initiativer, der fremmer bynatur, naturoplevelser og mere naturglæde og 0,4 mio. kr. årligt til administration af puljen.

I Budget 2022 blev der afsat 1,0 mio. kr. i 2022 og 1,0 mio. kr. i 2023 til forøgelse af puljen samt 0,4 mio. kr. til øget projektledelse i 2022 og 2023. Derudover blev der afsat 0,9 mio. kr. i 2022 og 0,6 mio. kr. i 2023 til at styrke dialogen med borgere, virksomheder og grundejere, hvor de kan få vejledning og overblik over muligheder og krav i forbindelse med projekter generelt, der skal fremme biodiversiteten i København.

(1.000 kr., løbende p/l)	2021	2022	2023
Budgetaftale 2021	1.900	1.600	1.500
Budget 2022		2.300	2.000
Afsatte midler i alt	1.900	3.900	3.500

Henvisninger

[Biodiversitet i København - Strategi 2022-2050 2023 \(itera.dk\)](#)
[Handleplan 2022-2025 for Biodiversitet i København 2023 \(itera.dk\)](#)